AZTAG
JOURNAL QUOTIDIEN ARMÉN.
B. P. 587
BEYROUTH, Liban

Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ տար. 550, Վեցամսեայ 300 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տրկ. 7, Վեցամսեայ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتـــاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՅՈՒՆԻՍ 30 1932

ԶԵՐԹԷ ՀԱՏԸ 2.50 Ս. Դ.

Զ. ՏԱՐԻ | Ամէն առաքում պէտք է ընել թերթիս տնօրէնին հասցէին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 88 (665)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԻՍԿՈՅՆ ԳՈՐԾԻ

Երկար ձգձգումներէ և նմանը քիչ տեսնուած դանդաղաշարժութենէ վերջ, աւարտեցան Լիբանանի Ազգային Գաւառական Ժողովի ընտրութիւնները։ Գրեթէ Լիբանանի բոլոր թեմերն ալ ունեցան իրենց ներկայացուցիչները յառաջիկայ Գաւառականի մէջ, ընդունուած Սահմանադրական հիմունքներով։ Միայն կը մնան ժողովի հոգեւորական անդամներու նշանակումը, լրիւ ընելու համար Գաւառականի կազմը։ Եթէ ցարդ եղածին պէս ազգային կազմակերպութեան աշխատանքները ձգձգել չուզուիր, քանի մը օրուան խնդիր է վերջնական ամբողջացումը։

Ինչպէս ըսած ենք անկէ առաջ քանիցս, Լիբանան բացառիկ վիճակ մը կը ներկայացնէ։ Ազգային գործերը հոս խառնարանի մը վերածուած են։ Թաղային մարմիններէն շատերը կորսնցուցած են իրենց գլուխն ու ոտքը և բոլորովին պատահականութիւններու յանձնուած։ Առաջնորդարանէն ներս իսկ ոչ մէկ կանոնաւոր և օրինաւոր կազմակերպութեան կարելի է հանդիպիլ։ Բայց առաջնորդէն, ոչ մէկ պատասխանատու մարմին գոյութիւն ունի։ Տնտեսական, Ուսումնական կամ Քաղաքական ժողովներ շատոնց գոյութիւն ունենալէ դադրած են վարժարաններու ընդհ. վիճակով հետաքրքրուող վերին մարմին մը գոյութիւն չունի։ Նիւթական տագնապը, առաջնորդարանէն սկսած մինչեւ ամենահեռաւոր վարժարանի պիւտճէն դարձուցած է անտանելի։

Եւ ամենէն աղիտաբեր արդիւնքը այս դրութեան այն եղած է՝ որ ժողովուրդը բոլորովին անտարբեր դարձած է ազգային իշխանութեանց և եկեղեցիին հանդէպ։ Անվստահութիւն կը տիրէ բոլորին մօտ։ Չէք կրնար մէկ Լիբանանցի հայու հանդիպիլ որ գոհ ըլլայ մեր ազգային ներկայ վիճակէն։ Զեղծումի և ապօրինութիւններու պատմութիւնները կը շատնան։ Ազգային գումարներու զանազան անհատներու կողմէ իւրացուած ըլլալու յամառ զրոյցները կը շրջին։ Հսկողութիւն և քննութիւն չկայ նիւթական գործառնութիւններ ու նեցող և ուղղակի ազգային իշխանութեան ենթակայ մարմիններու վրայ։ տարիներէ ի վեր ինքնագլուխ և քմահաճ կը շարունակուին անոնց գործառնութիւնները, առանց հաշուետուութեան։

Ժողովուրդը անիրաւ չէ անշուշտ իր ենթադրութեանց և անտարբերութեան համար։ Ազգային բոլոր մարմիններն ալ պարտաւոր են իրենց նիւթական թէ բարոյական գործառնութեանց հաշուետուութիւնը ընել ժողովուրդին, վայելելու համար անոր վստահութիւնը։ Հաշուետետրները գզրոցներու մէջ պահելով կամ նպարավաճառի ձեւով հաշիւ բռնելով ոչ ծախսուած գումարները կրնան օրը օրին արձանագրուիլ և ոչ ալ պակաս կ'ըլլան կրկնումներն ու մոռացումները։

Ժողովուրդի լռութիւնը պէտք չէ վերագրել տգիտութեան կամ բոլորովին անհետաքրքրութեան։ Ճիշդ է, որ օրէ օր սկսած է գարգանալ անտարբերութեան չարագէտ ախտը անոր մէջ, ինչպէս ցոյց տուաւ կիրակիի ընտրութիւնը, սակայն բոլորովին մարած ալ չէ։ կըրնայ հրաբուխի պէս պոռթկալ դեռ և պատասխանատուութեան կանչել անպարտաճանաչները։ Անգամ մը որ բացուի ժողովուրդի յամրլեզուն, ալ չի լռեր, մինչև որ արժեցնէ իր արգար իրաւունքը։ Իր չոր հացէն կտրելով ժողովուրդին զոհաբերած լումաները, ազգային այս կամ այն հաստատութեան մէկ պաշտօնեային կամ տեսուչին կիրքերուն վատնուիլը այն տեսակ անպատիւ մեղք մըն է, որուն չի կրնար հանդուրժել հայ ժողովուրդը։

Այս դժուարին պարտականութեան կատարման հրաւիրուած են Գաւառականի նորընտիր անդամները։ Մեր ազգային ներկայ քաոսին դարման մտածելու և բարւոք մատակարարման աշխատանքները ապահովելու պատասխանատուութիւնը կը ծանրանայ նորընտիր Գաւառականի վրայ։ Կը յուսանք որ, ան, գիտակից իր պարտականութեան և կոչումին վերջ պիտի տայ ներկայ դրութեան և անմիջապէս պիտի ձեռնարկէ աշխատանքի։

Նորընտիր գաւառականի անդամները, մեր գաղութի բոլոր խաւերուն յարգանքն ու համակրանքը վայելող ուղղամիտ և անձնուէր ազգայիններ են։ Ժողովուրդի ստուար մեծամասնութեան, առանց հոսանքներու խտրութեան, վստահութիւնը պիտի կեդրոնանայ ներկայ ազգային ազգային իշխանութեան վրայ։ Միայն թէ՝ առանց ժամանակ անցնելու պէտք է գործի սկսիլ։ Աւելի երկար ձգձգումներ կրնան վնասակար արդիւնքներ տալ, որովհետեւ կը գտնուինք շրջանի մը վախճանին, ուր առանց ժամանակ կորսնցնելու պէտք է ձեռնարկներ ըլլան գալիքի համար։ Կրթական տարեշրջանի պատրաստութիւնները կ'սկսին ճիշդ հիմայ։ Թաղային և հոգաբարձական մարմինները անմիջապէս պէտք է կազմակերպուին։

Վերջապէս մեր ազգային գործերու ընթացքը կը պահանջէ որ նորընտիր Գաւառականը գործի սկսի իսկոյն, առանց ժամանակ անցնելու, և ընտրէ իր ստորադաս մարմինները։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ շաբաթ օրուան թիւով կ'սկսինք հրատարակել ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԳԱՐԱՆը, որ պրակ առ պրակ ձրիօրէն պիտի դրկուի բոլոր բաժանորդներուն։ Լրիւ հաւաքածոն ունենալու համար, աճապարեցէք բաժանորդագրուիլ ԱԶԴԱԿին, որովհետեւ վերջէն կարելի պիտի չըլլայ գոհացում տալ եղած դիմումներուն։

Ցարդ իրենց հաշիւները չփակող բաժանորդներ, պիտի չի կրնան ԱԶԴԱԿ ստանալ յառաջիկայ շաբաթէն սկսեալ։

ԳԸԼԸՃ ԱԼԻԻ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐԸ

ՖՐԱՆՍԱՑԻՆԵՐԸ ԿԸ ԶԻՆԷԻՆ ՀԱՅԵՐԸ

ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԶԷՅԹՈՒՆՑԻ ՀԱՅԵՐՈՒ ՀԵՏ

Այնթապի երեսփոխան դահին Գըլըճ Ալի, որ բազմաթիւ Հայերու արիւնը խմած է զինադադարէն վերջ Մարաշի, Զէյթունի եւ Այնթապի մէջ, սկսած է հրատարակել իր յուշերը։ Պոլսոյ «Վակըթ» թերթը սկսած է կարեւոր մասեր հրատարակել անկէ, որմէ թարգմանաբար կը ներկայացնենք մեր ընթերցողներուն։

Խօսքը այլեւս Ալիինն է.—

«Երբ մեծ պատերազմը վերջացաւ, Ատրպէյճանի մեր բանակին հետ կը գտնուէի։ Զինադադարի լուրին հետ ստացանք նաեւ Պոլսոյ մէջ նոր կազմուած Իզզէթ փաշայի դահլիճին մէկ հրահանգը, որ մեզ կը հրամայէր իսկոյն Ատրպէյճանէն մեկնիլ և զինուորները ազատ արձակել։ Պոլսոյ կառավարութիւնը կը հաղորդէր թէ ըմբոստ պիտի նկատէր զիրենք։ Երբ Պոլիս վերադարձայ, անհրաժեշտութիւն զգացի հրաժեշտ տալ շատ սիրած զինուորութեանս։ Իզմիրը գրաւուած էր։ Որոշած էի Անատոլու անցնիլ։ Հրաժարականս ներկայացուցի։ Այլեւս Պոլիս մնալու հնարաւորութիւն ալ մնացած չէր։ Այդ միջոցին հանդիպեցայ հարիւրապետ Սալիմ պէյի որ ինծի պէս հրաժարած էր։ Որոշեցինք հեռանալ Պոլսէն, և 8 Սեպտ. 1919ի առաւօտ յաջողեցանք տեղ բռնել «Սիւրիւքը» շոգենաւին մէջ։

Իզմիրի գրաւումէն յետոյ, Ալի պէյ (Աֆիոնի երեսփոխան) Այվալըգ եկած և հոն յաջողած էր այդ շրջանի ժողովուրդին հայրենասիրական զգացումները արթնցնելով դիմադրութիւն մը կազմակերպել և բնաջնջել Պէրկամա հաստատուած թշնամին։ Պանտըրմա հասնելէն 3 ժամ յետոյ մեծ դժուարութեամբ յաջողեցանք շոգեկառք նստիլ, որովհետեւ այդ միջոցին երկաթուղին ֆրանս. գրաւման տակ էր։ Գիշերը Պալըքէսիր հասանք և փութացինք չփման մէջ մտնելու զօրաբաժնի հրամանատար Քէօփրիւլի Քեազըմ պէյի (Ազգ. Մեծ Ժողովի Նախագահ Քեազըմ փաշա) հետ։ Նոյն գիշերը բացատրեցինք մեր նպատակը, յայտնելով թէ կը փափաքինք կապի Մուսթաֆա Քէմալի շարժումին միանալ։ Անհրաժեշտ կարգադրութիւնները ընելէ յետոյ ճամբայ ելանք և Սիվազ մեկնեցանք։ Անկարելի եղաւ անմիջապէս ներկայանալ Մուսթաֆա Քէմալ փաշային, որովհետեւ ժողովի մէջ էր։ Ժողովէն յետոյ փաշան ընդունեց մեզի։ Մեր առաջին խօսակցութիւնը դարձաւ Պոլսոյ դաւան կացութեան մասին։ Յաջորդ ժողովէն յետոյ հրաւիրուեցանք փաշային մօտ։

Ատանայի շրջանի թշնամի ուժերուն մասին փաշան ըսաւ մեզի.

«Ատանան ու իր շրջականները, ինչպէս նաեւ Մարաշը, Ուրֆան ու Այնթապը գրաւուած են թշնամիին կողմէ։ Թշնամին գրաւեալ շրջաններուն մէջ ծայր աստիճանի հասցուցած է ժողովուրդին վրայ ի գործ դրած բռնութիւնները։

Թնդանօթաձիգներու հազարապետ Քէմալ եւ հարիւրապետ Օսման պէյերը արեւել. Ատանայի շրջանը ղրկեցի։ Կը փափաքիմ Մարաշի եւ Այնթապի շրջանը ղրկել ձեզ։ Այդ շրջանի հայրենակիցները օգնութեան կ'սպասեն։ Փութով ճամբայ ելէք և իսկոյն կազմակերպութեան ձեռնարկեցէք։»

Այն պահուն, երբ շնորհակալութիւն յայտնելով կը բաժնուէինք, հարցուցի թէ կազմակերպութիւն ստեղծելէ յետոյ Ֆրանսացիներուն վրայ պիտի յարձակի՞նք։ Մեծ պետը պատասխանեց թէ լիազօրուած եմ անմիջապէս թշնամին իմ շրջանակէս վտարելու եւ [illegible]։

— Աստուած երեսնիդ ճերմակ հանէ։

1919 աշունին էր։ Զօրս հոգիներ ձիաւորներու խումբ մը կազմած Սվազէն ելլեցանք։ Մեր ինքնութիւնը ծածկելէ յետոյ խորհրդակցութեան սկսանք։ Այդ միջոցին կացութիւնը հետեւեալն է.— Ֆրանսացիները գրաւած էին Ուրֆան, Մարաշն ու Այնթապը։ Թշնամին շարունակ կը զինէր Զէյթունի եւ Մարաշի Հայերը, եւ ամէն օր նորանոր ուժերով կը զօրացնէր Մարաշի իր զինուորները։

Այն օրը որ Էլպիսթան հասանք, լուր առինք Մարաշէն թէ զինով ֆրանսացի զինուոր մը Մարաշի մէջ կիներու բաղնիք մտնելով մեծ յուզում առաջ բերած էր։ Նոյն օրը ուրիշ զինով զինուոր մը փողոցին մէջ ուրիշ թուրք կնոջ մը վրայ յարձակելով զայն գետինը պառկեցուցած էր։ Ալի էֆ. անուն հայրենասէր անձ մը, ազգ. գերագրգռութենէ մղուած ատրճանակի երկու հարուածներով ֆրանսացի զինուորը սպաննած եւ փախած էր։

Մեր Էլպիսթան հասնելէն օր մը վերջ Ֆրանսացիներուն կողմէ պատուիրակութիւն մը եկաւ ժողովուրդը խաբելու նպատակով։ Պատուիրակութեան մաս կը կազմէին Սիւրիան անուն Զէյթունցի հայ բողոքական ուսուցիչ մը եւ Մ. Լէյման անուն ամերիկացի միսիոնար մը։

Ինքնութիւնս ծածկելով Անթաքիացի գարիի վաճառականի մը անունով ես ալ գտնուեցայ այն տունը, ուր հաւաքուած էր պատուիրակութիւնը։ Բանակցութեան ընթացքին, թուրք ժողովուրդի անունով խօսք առի եւ ըսի.

«Մենք ազգ մըն ենք որ կ'աշխատինք ազատ անկախ ապրելու համար։ Մինչդեռ Հայերը սա՛ կամ նա ուժին վստահելով շատ անգութ վերաբերում կ'ունենան իրենց Թուրք հայրենակիցներուն հանդէպ։ Անմիջապէս պէտք է վերջ տան այս ընթացքին։ Մենք Հայերուն հանդէպ հայրենակցական զգացումներ միայն կը տածենք։ Եթէ ըմբոստանանք, մեր այդ շարժումը ուղղուած կրնայ ըլլալ միմիայն օտարներուն դէմ, որոնք գրաւած են մեր երկիրը։ Շատ կը փափաքինք որ այս նպատակին շուրջ մեզի հետ ըլլան Հայերը, որոնք սերպուած են մեզի հետ ապրիլ։ Կը փափաքինք նաեւ որ անոնք ալ մեզի հետ ըմբոստանան թշնամիին դէմ, որ անիրաւաբար գրաւած է մեր հողերը։ Կ'ուզենք որ մեր հայ հայրենակիցները ալ մեզի հետ զէնք բռնեն ճակատին վրայ, զոր պիտի ստեղծենք թշնամիին դէմ»։

Այս խօսքերուս վրայ հայ ուսուցիչն ու միւս հայ պատուիրակը որ Զէյթունի հայ երեւելիներէն մէկն է, քիչ թէ շատ մեղմ եւ հասկացողութեան համար նպաստաւոր պատասխաններ տուին։ Ամերիկացի միսիոնարը սակայն ուժգնօրէն միջամտեց եւ ըսելէ յետոյ թէ Հայերը առիթէն օգտուելով պիտի փոխադարձեն մինչեւ հիմա իրենց հանդէպ եղածներուն, անարգական եւ ծաղրական լեզուով մը աւելցուց.

«Դուք ինքզինքնիդ կրնաք ազատել միմիայն Հայերուն հետ լաւ ապրելով և Հայերուն բաղձանքներուն ծառայելով։ Ասոր մէջն է ձեր շահը»։

Երբ խնդիրը այս ձեւը ստացաւ, այլեւս համաձայնութեան հնարաւորութիւն չէր մնար։ Ամերիկացի միսիոնարին այս խօսքերը կատարելապէս լուսաբանած էին կացութիւնը։

Հրամանիս տակ գտնուող բոլոր ուժերը կազմ ու պատրաստ են կռուի։ Վստահութիւն չունէի միայն աշիրէթներուն վրայ, որոնք կէս մը բռնի կերպով միացած են մեզի։ Գիշերը Տէհլիզ անցուցինք և մինչեւ լոյս հեռագրով հաղորդակցեցայ Մարաշի հետ։ Այս հաղորդակցութիւնը կը կատարուէր Դեղձանիկ և Սոխակ ծածկանուններով։ Քիչ յետոյ սակայն հաղորդակցութիւնը կտրուեցաւ «Օգնութիւն, օգնութիւն» գոչելով։

Հասկցայ թէ Մարաշի մէջ յեղափոխութիւնը սկսած էր։ Հակառակ տեղացող ձիւնին, առանց վայրկեան մը կորսնցնելու օգնութեան փութացինք Մարաշցի մեր հայրենակիցներուն։ Ձիւնը եւ փոթորիկը կը շարունակէր, իսկ թշնամին խուճապահար կը փախչէր։ Ուժ չունէինք նահանջող թշնամին հետապնդելու, բայց վստահ եմ անոնց ճամբուն վրայ գիւղացիները հանգիստ պիտի չձգեն զանոնք։

Հայ քոմիթաճիներն ալ Ֆրանսացիներուն կը հետեւէին իրենց հետ քաշկռտելով նաեւ Հայերը։ Հետզհետէ հահքուող ուժերը փախստական Ֆրանսացիներն ու Հայերը հետապնդելու ղրկեցի, իսկ ես 5—10 ընկերներով քաղաք մտայ։ Հայերը թէ՛ կը փախչէին թէ՛ կը կրակէին։ Իւրաքանչիւր փողոցի բերան ընդհարում տեղի կ'ունենար։ Կռուելով հասայ կառավարչատուն։ Անմիջապէս յայտարարութիւն մը հրատարակեցի, յայտնելով թէ խաղաղ պիտի պահուին թալանողները։ Քաղաքը մնացած հայերը, ինչպէս նաեւ անոնք որ չէին կրցած փախչիլ, շարունակ կը կրակէին։ Այդ միջոցին լուր բերին թէ ամերիկացի միսիոնար Լէյման փափաք յայտնած էր զիս տեսնելու։

Այդ պահուն մեր հերոսներէն բաղկացած ստուար խումբ մը մեծ յուզումով բերաւ տխրահռչակ քոմիթէճի Յակոբ Արրլաքեանի կտրուած գլուխը։ Այս քոմիթէճին, որ երեսփոխան եղած էր ժամանակին Օսմ. խորհրդարանին մէջ, այն գաւաճանն էր, որ Ֆրանսացիներուն հերոսութեան դաս տալով ըսած էր թէ, քանի չորս ժամուան ընթացքին բոլոր Թիւրքերը պիտի քշէ հեռացնէ Մարաշէն։

Հոս հոն, ընդհարումներն ու փողոցային կռիւները կատաղօրէն կը շարունակէին։ Ֆրանս. օդանաւ մը թռիչքներ կը կատարէր քաղաքին վրայ, զէնքերու եւ ռումբերու ձայնը մինչեւ երկինք կը հասնէր։

Յուզումի եւ գրգռութեան այս պահուն էր որ ընդունեցի ամերիկացի միսիոնար Լէյմանը։

(Շար.) (1)

ՔՐՈՆԻԿ

ՇՓԱՑԱԾ ՏՂԱՆ

Մեր Կաթողիկոսարանի պաշտօնական օրկանը, Հասկ, շփացած և սատանկ տղու մը կը նմանի։ Իր նորածինի օրօրոցէն իսկ խելացի մարդու հովեր առնել սկսաւ, և իր թիզ մը պօյով եւ կաթնաբոյր բերնով ըսելիքը կ'ըսէ, առանց ուշադրութեան առնելու իր ըրած կանչը, և անգէտ պատշաճութեան օրէնքներուն. ըլլայ գրական թէ ընկերական, գաղափարներ կը հրամցնէ մեզի։ և եթէ յարձակումի փորձ չընէր ընկերաբանական գրութիւններու և մըշակուած գրականութեան մը դէմ, սիրայօժար պիտի թողուինք որ ուղղութիւն ալ տար մեզի։ Ի՞նչ վնաս ունի որ։ Թիւրքիոյ մէջ ալ մանուկներու սաւ. բաց մը կայ, ուր մեծերը կառավարական պաշտօնատուներու մէջ, իրենց վարչական աթոռները երախաներու կուտան։ Վանածին, կնքուղաւոր եւ կնարուկի բոյրով օծուած այդ աղուորիկ մանչուկը, Հասկ (épi), երբեմն իր անունը կը փոխէ, կ'երևի սուրի (épée) հետ, և կռուազան մանուկի մը պէս provocationի ալ կ'սկսի, հոս ու հոն քարեր նետելով։ 1774ի մեծ պահոց օրերուն Աբբա մը Գովէ Վերսայլ կանչուեցաւ քարոզելու Թագաւորական մատրան մէջ։ Օր մը քարոզիչը կատաղի յարձակում մը ըրաւ արքունիքի և ազնուականութեան պղծած մոլութիւններուն դէմ։ Եկեղեցիէն ելնելուն, Լուի ԺԵ. դարձաւ Մարէշալ Ռիշըլիէօին ըսաւ. «Ինծի կը թուի, թէ քարոզիչը շատ մը քարեր նետեց ձեր պարտէզին մէջ»։ «Վեհափառ Տէր, ըսաւ Մարէշալը Թագաւորին, արդեօք այդ քարերէն մէկ քանին Ձեր Վեհափառութեան պարտէզին մէջ չ'ինկա՞ն»։

Ռիշըլիէօի այս պատասխանը մասամբ կը յարմարի նաև մեր աղուորիկ տղեկին, քանի որ դեռ բազուկները ուժով չըլլալուն, իր նետած քարերէն մէկ քանին ալ նոյն իսկ իր առջև, իր պարտէզին մէջ ինկած են, ինչպէս պիտի տեսնենք քիչ մը վերջ։ Եւ արդէն իրեն այդ կռուազանութեան երեսէն է, որ մենք այսօր կը մօտենանք իր օրօրոցին, օրրելու համար իր անհանգիստ քունը։

Ան իր 6 թիւով, «Մտաւորական Մարդը» խնամուած յօդուածը մեզի հրամցուցած պահուն իսկ յարձակումի քարը կը նետէ ըսելով. «սխալ ըմբռնուած «Կեանքի Պայքարի» վարդապետութիւնը դատաստանի կոչուած է»։ Բայց մեզի չըսեր, թէ ո՞ւր դատաստանի կոչուած է Տարուինի և Սբէնսըրի այդ ամենաանհերքելի վարդապետութիւնը. Լօզա՞ն, Ժընէ՞վ, Վէրսա՞յլ, Պէրլի՞ն, Լոնտո՞ն, թէ Վաշինկթըն, որպէս զի երթայինք ունկնդրելու տիեզերական ԿԵԱՆՔԻ հետ կապ ունեցող կենսական խնդրոյ մը շուրջ տեղի ունենալիք դատավարութիւնը։ Մեր գիտցածը, դատաստանի կ'ենթարկուին միայն վարկածներ և ենթադրութիւններ, որոնք դեռ չեն մտած ապացուցուած իրողութիւններու շարքը, հաստատելու կամ ժխտելու համար անոնց գոյութեան իրաւունքը։ «Կեանքի Պայքարը», struggle for life վարկած մը չէ, այլ փիլիսոփայական և ընկերաբանական բանաձեւ մը, հարազատօրէն թարգմանելու համար բնութեան անյեղլի գործը, իր կենսաբանական (biologique) կազմութեան մէջ։ Բայց ինչո՞ւ չըմբռնենք, թէ մարդ անզօր կը մնայ, ի հիման, սրբագրելու օրէնք մը, որ բնութեան գոյութիւնն իսկ է, և առով իսկ կեանքին ալ գոյութիւնը։ «Կեանքի Պայքարը» դատաստանի կոչել պիտի նշանակէր դատի ենթարկել բնութիւնը, և զայն գործքի մղող ուժը։ Ո՞վ պիտի համարձակէր այդ սրբապղծութեան։ Այդ դատաստանը արդեօք անո՞ր համար, որ Սբէնսըրեան փիլիսոփայութիւնը արհամարհանքով կը նայի բոլոր անոնց վրայ, որոնք կրօնքէն առաջնորդուած, սովորութիւն ունին կրկնելու «Կը հաւատամ որովհետեւ անպատեհ է (absurde)»։ Ո՞ր կրօնք, ո՞ր քաւանանք կրցաւ արգիլել struggle for lifeը, քրիստոնեայ քաղաքակրթութեան հնարած թնդանօթնե՞րը, թէ անոնց մարդակեր բանակները։ Ընդհակառակն անտեսական հրապարակի վրայ, դիւանագիտական սեղաններու շուրջ, ճարտարարուեստական գործարաններու, քիմիական տարրալուծարաններու, եւ դաշտերուն ու ծովերուն վրայ տեսնուած ամէն շարժում, ամէն մտածում տեղի կ'ունենան կրօնքի պայքարը ո՛չ թէ ժխտելու, այլ անկէ յաղթական դուրս գալու համար։

Մեր շփացած մանուկը առով չը բաւականանար։ Ան տակաւին կ'ըսէ մեզի. «արուեստի անունով ներկայացող կոպիտ «նիւթապաշտութիւնը» և գրականութիւնը, որ վաւերացումն էր անբարոյականութեան մերկացուած են այլեւս»։ Եւ այս քարը կը նետուի կրօնքի-հոգիի հաւատումները (?) արժեցնելու համար։ Տարօրինակ բան. մարդ բաւական քուփէ ունենալու է անբարոյականութեամբ ամբաստանելու համար արուեստի անունով ներկայացող ամբողջ գրականութիւն մը։ Գրականութեան պոռնկագրական ճիւղէն կրնայ անբարոյականութիւն հոտիլ. կրնան անոր դէմ յարձակիլ ուզողները, բայց ելնել արուեստի ամբողջ գրականութիւն մը — թէ իսկ նիւթապաշտ-անբարոյականութեան վաւերացումը նկատել, կամ տղայամտութիւն է, և կամ գրականութենէ անհասկացողութիւն։ Արուեստին կոչումը մարդկային ազնուացումն է։ Զօրաւոր նկարագիրները չեն վախնար անոր մերկութենէն։ Ու յետոյ հարկ չկայ անբարոյականութեան վաւերացումը փնտռելու արուեստի գրականութեան մէջ։ Հրէական ազգային պատմութեան ստուար հաւաքածոյին մէջ որ ՍՈՒՐԲ ԳԻՐՔ անունով ծանօթ է, կը հանդիպինք այնպիսի նկարագրութիւններու, որոնք պոռնկագրական ըլլալէ քիչ մը անդին կ'անցնին, եւ կը գերազանցեն ժամանակակից անբարոյական հռչակուած գրականութիւնը։ Եւ որպէս զի համտեսեն անբարոյական գրականութեան մը ճաշակը, թող կարդան օրինակի համար, Ռուբէնի և Բաղղայի պատմութիւնը (Ծննդ. ԼԵ. 22), Թամարինը և Օնանինը (Ծննդ. ԼԸ. 8-9), Թամարի և Յուդայի պատմութիւնը (Ծննդ. ԼԸ. 14-26), Դաւիթի տղուն Ամմոնի և Թամարի պատմութիւ-

Ս. ՆՇԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Կիրակի 26 յունիս, տօսու ժամը 10ին տեղի ունեցաւ Ս. Նշան վարժարանի ամավերջի հանդէսը։ Ժամանակէն առաջ խուռն բազմութիւն մը լեցուցած էր Քրիսթալ Թատրոնը։

Լիբանանեան և ֆրանսական քայլերգներէ յետոյ զոր ներկաները յոտնկայս ունկնդրեցին, տեղի ունեցաւ կոմսուհի տը Սէկիւռի մէկ մանկական Թատերախաղին՝ ԹԻԱԳԱՐՏին ներկայացումը։ Թատերախաղին բոլոր դերակատարները Ս. Նշան Ազգ. Վարժարանի աշակերտներ էին. թիւով ճիշդ քըսանը հինգ։

Ուրախութեամբ պէտք է յիշատակել որ 11—15 տարու քսանըհինգ աշակերտները, անթերիօրէն տարին իրենց դերերը։

Հանդիսականները պահ մը ինքզինքնին իրական դերասաններու առջև կ'ըզգային, այնքան որ մեծ էր հետաքրքրութիւնը և այնքան լաւ պատրաստած էին աղաք իրենց դերերը։

Պէյրութահայութեան համար աննախընթաց պարագայ մըն է եղածը. անոնք ցարդ դպրոցական հանդէսներ ըսելով արտասանութիւններ կը հասկնային բայց կիրակի օրուանը այլ բան էր, ու իրապէս արժանի գնահատութեան։

ԹԻԱԳԱՐՏը գլուն կազմեց տղոց ճիգին, անոնք անգամ մը ևս եկան ցոյց տալու թէ կայ աշխատանք մը որ սիօթէժաթիք կերպով և լրջօրէն յառաջ կը տարուի։

Թատերախաղին կազմակերպութիւնը կը Յայ տաղին յանդուգն փորձը այս հաստատութեան և Պէյրութահայ նախակրթարաններու համար, իսկ անոր յաջողութիւնը բարենիշ մը հանդէսին կազմակերպիչ վարժարանի տնօրէնութեան, որ նոյն ատեն թարգմանիչն էր Թատերախաղին։

Հանդէսին երկրորդ բաժինը պէտք է նկատել նաև նուագախումբին նուագած չորս ընտիր կտորները։ Տանըմէկ հոգիէ բաղկացած խումբ մը, ղեկավարութեամբ երաժիշտ Պ. Գրիգոր Ցակոբեանի, ապրեցուցներկաներուն գեղարուեստական իրական վայելք մը։ Իրաւունք ունէին ներկաները, երբ կ'ըսէին թէ ամավերջի այս հանդէսը իրական գեղարուեստական և իրաժշտական հանդէս մըն էր, գպրոցական այս միջավայրի տարեգրութեան մէջ աննախընթաց, ու սրտապնդիչ միանգամայն։

Վարժարանի սաներէն և սանուհիներէն կազմուած երգչախումբ մը շատ յաջող կերպով երգեց քառաձայն երեք խմբերգներ։

Պարերու բաժինը նոյնպէս գրաւիչ էր ու յաջող։ Մանկապարտէզի 6-7 տարու փոքրիկներ պարեցին ընտիր պար մը՝ բաւական բարդ Ֆիկիւռներով։ Առանձնապէս ծափեր խլեց փոքրիկ Տէօվլէթեաններու զոյգպարը՝ 18րդ. դարու ֆրանսական պարերու յիշատակը արթնցնելով շատերուն մտքին մէջ։ Անթել նրբութիւնով Հերմինէ եւ Սեդա Տէօվլէթեանները վերջացուցին իրենց պարը։

Աղջ. բաժնէն փոքրիկներ հայկական երկու պարերուն մէջ ցոյց տուին շնորհ և ճկնութիւն։ Անոնք ներդաշնակօրէն պարեցին, արթնցնելով ներկաներու հոգիին մէջ հայրենի յիշատակներէ վազողկարօտին սարսուռը։ Ոյլացուցիչ ծափերու մէջ վերջ գտաւ այս պարերը։

Հանդէսին խնամուած յայտագրին մաս կը կազմէր նաև դաշնակի վրայ դպրոցի աշակերտուհիներէն երկուքին, մասնաւորապէս Օր. Արաքսի Փաթաթեանի նուագած կտորը. միշտ նկատի ունենալով նուագողներու տարիքը, պէտք է գնահատել նոյնպէս փոքրիկ Նուարդ Խանամիրեանի, Թագուհի Զորպաճեանի դաշնակի վրայ նուագած կըտորները և Նախակրթարանէն ութը տարու փոքրիկի մը՝ Սողոմոն Գաբլանեանի ջութակի մասը։

Հոգաբարձութեան կողմէ խմամեալ տեղեկագիր մը կարդաց Տիար Տօքթ. Կարապետ Պախչէճեան, որմէ կը տեսնուէր թէ վարժարանը այս տարի ևս բոլորած է խաղաղ և արգիւնաւոր շրջան մը ունեցած է200օսմ. ոսկիի բաց մը գոցելու համար ան կոչ ըրաւ ծնողքներու և ազգայիններու զոհաբերութեան ոգիին։

Ամենէն եաք, իր քառորդ ժամ տեւող Հուսկ Բանքով ներկաներու հոգիին մէջ հայրենասիրութեան և բարձր առաքինութեան տրամադրութիւն արթնցուց հաստատութեան տնօրէն՝ Պ. Վարդան Գէորգեան, որ հրաւիրեց նոյն ատեն հասարակութիւնը և ծնողները տէր կանգնիլ կրթական գործին և յենարան հանդիսանալ ուսուցչութեան։ Պ. Տնօրէնին խօսքերը արժանացան անգամ մը ևս երկար ծափերու։ Ապա տեղի ունեցաւ վկայականներու բաշխումը Մանկապարտէզի բաժինէն այս տարի նախակրթարան կ'անցնին 34 աւարտողներ։ Նախակրթութեան իրենց շրջանը աւարտելով վկայական կ'ստանան 11 հոգիները.

Բայց ինչո՞ւ մոռնանք Սողոմոնի Երգ Երգոցը, սիրային քնարերգութեան այդ գլուխ գործոցը, որուն չեն կրնար հաւասարիլ Պիլիդիսի երգերը։ Արդեօք Սուրբ Գրքի մէջ տեսնուած այս այս փռօՖաՆ գրականութեան նըմոյշները սրբազան են անո՞ր համար, որ վիստալներու պէս կրօնական վերարկու ունին վրանին, և օժտուած են կնտրուկով և հալուէով։ Ո՛չ, ո՛չ, բնութիւն, նիւթապաշտութիւն, և արւեստի գրականութիւն բնականէն մերկ են, և ոմանց ըմբռնածին պէս «մերկացւելու» պէտք չունին, և առով իսկ մաքուր են անոնք չըսելու համար սուրբ, քանի որ Լաքորդէր ալ, եկեղեցիի վարդապետներէն մին սուրբ կը դաւանի մերկութիւնը Եւայի, խաչուած Ցիսուսի, և Երգ Երգոցի մէջ։ Ապականութիւնն ու անբարոյականութիւնը փնտռեցէք հոն, ուր խորհուրդի, միսքէրի վարագոյրը կայ, ուր «մեկնութիւններու» լեզուին պէտքը զգալի կ'ըլլայ բացատրելու համար չը կանխամտածուած իմաստներ։

Մենք կը փափաքինք, և անկեղծօրէն, որ Հասկ, առանձ provocationի» առանձ յարձակումներու, առանձ կաՖի ճօմարտութիւններ տայ մեզի, անվիճելի և ապացուցուած ճշմարտութիւններ, «թափանցած իրերու խելութեան» «չը յափշտակուած մակերեսային երեւոյթներով»։ Մենք կը փափաքինք որ անոր բոլոր խօսքերն ու «բոլոր գործերը պատասխաններ» ըլլան ժողովուրդի արդիական պահանջներուն, և անոր զարգացումի ու յառաջդիմութեան պէտքերուն։

ԴԻՑՈՂ

ՆԸ (Բ. Թագ. ԺԳ. 8-30)։ Թող կարդան Առակաց Գիրքը (Է. 6-21)։ Եւ հատորներ կարելի էր լեցնել այսպիսի անպատկառ պատմութիւններով, որոնք մատ խածնել կուտան Զօլաներու, եւ Կորքիներուն։ Բայց կրօնաթուրծ միտքերը այսպէս եղած են ամէն տեղ ու ամէն ժամանակ։ Կրօնաշունչ Ամերիկան ներողամիտ աչքով նայեցաւ իր պատեսմեծահարուստներու զզուելի հաճոյասիրութիւններուն, բայց տարիներ առաջ, իր օթէլներէն մէկուն մէջ սենեակ չը տուաւ Մաքսիմ Կորքիի, որովհետև այս վերջինը միասին ունէր իր հոմանուհին։ Մաքրակրօնութիւն....

ՀԱՅ ՃԵՄԱՐԱՆԻ
ՏԱՐԵՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ՀԱՅ ՃԵՄԱՐԱՆԻ 1931—1932 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ
Բ. Աշակերտութեան ուսումնական վիճակը

Կը յիշեցնեմ, որ մեր դպրոցին մէջ ամենօրեայ նիշեր դնելու սովորութիւնը չունինք աղոց կարողութիւնը որոշելու համար. ո՛չ ալ որեւէ քննութիւն ունինք տարուան մէջը կամ վերջը։ Անոնց փոխարէն դասերու ընթացքին ամէն մէկ ուսուցիչ հինգ վեց անգամ յանուկ գրաւոր աշխատանք կու տայ՝ անցածը ամփոփող հարցեր, խնդիրներ. շարադրութիւն կամ անցածի վրայ հիմնուած վերլուծական կամ դատողական ուսումնասիրութիւն մը։ Այդ գրաւորները աչքի առաջ ունենալով, այլեւ բնականաբար իր անձնական գիտողութիւնները՝ ամէն ուսուցիչ տարին երկու անգամ թիւ կը դնէ, մէկը տարուան կէսին, միւսը տարուան վերջը։

Բարձրագոյն թիւր 10ը կը բռնենք. 8 և 8էն վեր առացողը կը հաշուենք ուժեղ կարողութիւն, 7ը ստացողը բաւարար, նորմալ. 6ը ծայրը ծայրին կարողութիւն մըն է, իսկ 6էն պակասը՝ տկար. երբեմն 6ն ալ իսկապէս տըկար է, որովհետեւ մանկավարժական ժողովը զանազան նկատումներով 6էն վար չիջնելու համար երբեմն պզտիկ վարկ մը կը բանայ աշակերտին։ Հետեւեալ տախտակին մէջ այդ բացուած վարկերը հաշուի առնուած են և ուր տկար է՝ յիշուած է տկար։

		Տկար		Բաւարար		Ուժեղ		
Գաւառականի մէջ	Աղջիկներէն	—	2 Բաւարար		2 Ուժեղ		=	4
	Տղաքներէն	3	»	3	»	5 »	=	11
Ա. Դասարանի մէջ	Աղջիկներէն	1	»	—	»	4 »	=	5
	Տղաքներէն	2	»	6	»	3 »	=	11
Բ. Դասարանի մէջ	Աղջիկներէն	1	»	1	»	4 »	=	5
	Տղաքներէն	3	»	1	»	4 »	=	8
Գ. Դասարանի մէջ	Աղջիկներէն	—	»	4	»	3 »	=	7
	Տղաքներէն	—	»	1	»	6 »	=	7
Դ. Դասարանի մէջ	Աղջիկներէն	2	»	1	»	2 »	=	5
	Տղաքներէն	2	»	5	»	10 »	=	17

Ուրեմն 5 կարգերուն մէջ

Բոլոր աղջիկներէն տկար են 4 հոգի, բաւարար են 8 հոգի և ուժեղ՝ 15 = 27

Բոլոր տղաքներէն տկար են 10 » , բաւարար՝ 16 » և ուժեղ՝ 28 = 54

Եւ միասին առած՝ տկար 14 » , բաւարար՝ 24 » և ուժեղ՝ 43 = 81

Քանամ քանի մը բառով իւրաքանչիւր դասարանի ընդհանուր պատկերը ձեզի տալու։

Մեր պատրաստական դասարանը մանարան մըն է, ուր ամեն կողմէ եկող դիւրաբեկ թելերը իրար կը հաւասարեցուին, իրար կ'օլլրուին դիմացկուն թել մը առաջացընելու համար, որը մենք յաջորդ տարիներու ընթացքին շատ պիտի քաշենք քաշքշենք։ Հոս ընդունուող պզտիկները ո՛չ իրենց տարիքով, ո՛չ իրենց պատրաստութեամբ իրար լիովին չեն համապատասխաներ. մեր այս տարուան պատրաստականին մէջ երկու որոշ խաւ կար. թէ՛ մտաւոր պաշարի և թէ՛ ըմբռնումի ու բնաւորութեան աւելի մանկունակ վարի շերտ մը, և երկրորդ վերի շերտ մը զգալիօրէն աւելի հասուն. այդ երկրորդ շերտը կը պատրաստենք անմիջապէս ա. դասարանը անցընելու համար, մինչդեռ միւսները ընդունելութեան միջոցին ծնողներուն հետ ալ յառաջապէս խօսուած և ընդգծուած են ա. դասարանը անցնիլ չեն կրնար այս տարի, կ'անցնին Բ. պատրաստական տարին։ Ուրեմն տասնըվեց հոգիէն 6ը գալ տարի կը մտնէ ա. դասարանը, 9ը՝ Բ. պատրաստականը։ Այս երկու խումբերն ալ միր արագաք են և միր աղջիկներ ընդհանուր առումով և ընդհանրապէս սուր միտքով, մէկը քիչ մը դանդաղ, մէկը քիչ մը արագ բնութեան օրէնքով։ Առայժմ մեր ուսուցիչներուն քիչ մը աւելի յոգնութիւն կը պատճառեն, բայց շատ աղուոր տաղանդ են ապագայի համար։

Ա. դասարանը 3 տկար ունի և 6 միջակ, 7 ուժեղի դէմ. ծանրութեան կեդրոնը կ'իյնայ միջակներուն վրայ, որն իր կնիքը կը դնէ ամբողջ աշխատանքին վրայ. 7 ուժեղները շատ աւելի արագ ու բարձր աշխատութեան են ընդունակ, բայց սանձուած են մեծամասնութեան սանձովը, որը և բաւական կը կտրէ անոնց աշխատունակութեան թափը. հաւաքական աշխատանքի անխուսափելի չարիքներէն են ասոնք. փրկութիւնը խմբական դասաւորութեան մէջն է, որը սակայն դուրս է գոնէ առայժմ մեր Ճեմարանի նիւթական կարողութենէն. պէտք է պահել մէկի դէմ երկու ուսուցիչ։ Այս դասարանը վարքի ու վարմունքի տեսակէտէն ալ մեր ուզածը չէր այս տարի. նորեկները զգալի թիւ էին, բոլորն ալ տղաքներ, ընդունակ, բայց աշխատանքի բոլորովին չվարժուած, դպրոցի մասին շատ տարօրինակ հասկացողութեամբ և մէկ երկուքն ալ շատ անզուսպ ու փողոցը մեծցած. ուրեմն շատ պէտք չէ զարմանանք, եթէ անոնց բարոյական հասկացողութիւններն ալ բաւական շուկայիկ ըլլային. գողնալը ճարպկութիւն է. եթէ չբռնուեցար, տեղն ու խաբելը վարպետութիւն, եթէ յաջողեցար. հայհոյութիւն ու անմաքուր խօսուածք։ Անշուշտ տարուան վերջը շատ փոխուած են և գալ տարուան համար մեր Ճեմարանի մթնոլորտին աւելի պատշաճ։ Մեր աշխատանքներն ալ արդէն տարուած են այդ յոյսով և այդ ճամբով։

Բ. դասարանի 14 հոգիէն 8ը ուժեղ և ընտիր աշակերտներ են, 2 հոգի ալ բաւարար, կրնան նոյն լուծը քաշել. և դասարանը կը քալէ բնականաբար ուժեղներուն քալուածքովը. տկարները անշուշտ աչքէ թաց չենք թողներ, բայց քիչիկ մը հարկադրուած են վազելու ուրիշ ճար չկայ, ինչքան որ կրցան։ Շատ հաճելի դասարան մըն է, ուր ամենքս սիրով կ'աշխատինք, և որը արդէն բոլորովին գիտակից ու կազմուած Գ. դասարան մը կը խոստանայ մեզի գալ տարի։

Իսկ այս տարուան Գ. դասարանը տկար չունի. 7 աղջիկ են, 7 տղայ. –րուն մէջ 5 հոգին իրենց կարողութեամբ շատ բաւարար են և 9 հոգին ալ չեզոքուած ուժեղ։ Միաձոյլ դասարան մըն է և՛ իր կարողութիւններով և՛ իր ընկերական ամբողջական կազմով։ Զգիտենք իրենք լիովին կ'ը՞բռնե՞ն, թէ չէ, որ մեծ բաղդ մըն է հաւաքականութեան մը համար միաձոյլ խմորումը և հաւասար հոգեկան բարձրացումը. ատիկա թեւ կու տայ ամեն մէկու աշխատանքին, ինքնավստահութիւն և տեսակ մը ներքին բնական, ազնիւ մրձում։

Դ. դասարանը մեր մեծերու դասարանն է. 22 հոգի են, 5ը աղջիկ, 17ը տղայ. աղջիկներէն մէկն ալ տարուան վերջը ընտանեկան-անտեսական նեղ պայմաններու հետեւանքով հարկադրըւեցաւ բացակայիլ երկար ժամանակ, գուցէ և ընդմիշտ, եթէ տարեմուտին ալ վերադառնալ չկարողանայ։ Այդ 22էն 12ը կարող ու խորապէս գիտակից աշակերտներ են. եկած են աշխատելու համար. մէկ-երկուքը եկած են մեծ զոհողութիւններով, եկած են ուսում առնելու, հայ ուսում առնելու. գիտեն թէ ինչ կ'ընեն և յաւա կ'աշխատին. անոնց աշխատանքն ալ ունի թերիներ, երբեմն բաւական խոշոր թերիներ, որը սակայն սերտօրէն կապուած է «հացի խնդրին» հետ և որը միշտ սանձ կը դնէ մեր լեզուին, երբ նկատողութիւն մը ընել կ'ուզենք։ 22էն 6 հոգի միջակ են. և ասոնց կարողութի՛նը չէ որ կը պակսի, այլ աւելի կամքը, վարժութիւնը։ Սորվիլ կ'ուզե՛ն, բայց առանց լուրջ աշխատանքի, հոգին սուրբով, որ երկինքէն իրենց վրայ իջնէ. աղուոր ականջներ ունին, սիրով կը լսեն, չեն յոգնիր, նոյնիսկ կը պահանջեն. բայց տրուած պարտաւորութիւնները շատ թերի կը կատարեն, վարկ-պարագի և կ'ըսպասեն, որ մշտենք ու սաստենք. մենք ալ յամառօրէն ո՛չ կը մշտենք, ո՛չ ալ կ'ըստիպենք իրենց հասկըցած ձեւով. վերջապէս երեւի պիտի հասկընան, որ իրե՛նք պէտք է ուժեղցընեն իրենց կամքը և իրե՛նք վարեն իրենց աշխատանքը, ատիկա է ուղիղ ճամբան։ Ասոնք են նաև մեծ մասով, որ քիչ մը շատ կը սիրեն դուրսի զուարճութիւնները և հագուստի հոգերը. դուրսի կեանքը, ընկերա-հանրային շրջանակը, ընտանեկան չփումները, ասոնք բոլորն ալ արժէքաւոր ու բազդաւոր բաներ են. զըւարճանալը ամեն մարդու բնական իրաւունքն է, ճաշակ ունենալն ու հաճելի ըլլալու պահանջն ալ նորէն բնական բան մըն է. հարցը ճիշդ չափն ու տեղը գըտնելուն վրան է։ Երբ գիշերները յաճախ տունէ տուն կը պտտիս ընտանիքներու և ընկերներու հետ՝ բնականաբար յաջորդ օրը դուն այլեւս ուսումի երթալու և դասարան նստելու յարմար միտք չես։ Թարմ գլուխ ունենալու համար ժամը 10ին անկողին պիտի ըլլայ մարդս, մանաւանդ պատանի հասակի մէջ. Թարմ հոգի ունենալու համար ուշ-գիշերներու խնճոյքներն ու պարերը գրաւիչ բացառութիւն մը միայն պէտք է ըլլան, բաժակ մը գինիի նման, այնպէս մէջէ մէջ։ Այս բոլորը իրենց ծնողներու ներկայութեան անգամ մը իրենց յիշեցնելը աւելորդ չհամարեցի։ Մանաւանդ որ գալ տարի այդ դասարանը դառնալու է Ա. Լսարան. իսկ լսարաններուն մէջ կը գիտնան և կ'օգտուին միայն անոնք, որոնք յամառ աշխատանք, կեդրոնացած միտք և ինքնավար կամք կ'ունենան օգտուելու։ Մտքի ծայրով ուսում չըստացուիր, ականջի ծայրով ալ գիտութիւն չամբարուիր, ո՛չ իսկ կարելի է պաքալորէայի մը քննութեանը ներկայանալ։ Մտքի ու հոգիի բարձրացումը ներքին հոգեկան լուրջ ու երկարատեւ աշխատանք կը պահանջէ. ու մեր լսարանները ոտք դնել կ'ուզէ, ատիկա պէտք է աղէկ գիտնալ։

(2) (Շար.)

Օրբ. Արաքսի Փաթութեան, Վրէժուհի Ղազարեան։ Պ. Պ. Կարպիս Սարեան Կարպիս Արապեան, Կարապետ Բագլաեան, Անդրանիկ Ղուպիկեան, Ցարութիւն Սիմոնեան, Ցովհաննէս Զուխաճեան, Ցովհաննէս Պայթարեան, Ներսէս Հինդօեան և Պօղոս Սիսլեան։

Ցանուն աշակերտութեան այս տարի ուղերձներ արտասանեն ին փոքրիկն Վէքիլեան, շրջանաւարտներու կողմէ Պ. Պ. Պօղոս Սիսլեան արաբերէն լեզուով, Ցովհ. Պայթարեան՝ հայերէն։

Աննախընթաց ոգեւորութեան մէջ և գերազանց յաջողութեամբ կազմակերպուած այս հանդէսը վերջացաւ «Մեր Հայրենիք»ով։

ՀԱՆԴԻՍԱԿԱՆ

ՆԵՐԳԱՂԹԻ ՇՈՒԳԵՆԱՒԸ
ՊԱՏՐԱՍՏ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ ԱՄՍՈՅՍ 27ԻՆ

Տրամայէն եւ Սէրէզէն ներգաղթողները ձրիօրէն Սելանիկ պիտի փոխադրուին

Յունահայ թերթերը կը գրեն.—

Աթէնքէն կ'իմացնեն թէ, 4րդ կարաւանի նաւը պատրաստ պիտի ըլլայ ամսոյս 27ին. բոլոր անոնք որ մաս կը կազմեն այս կարաւանին, մինչեւ վերոյիշեալ թըւականը պէտք է պատրաստ ըլլան։

Ինչպէս ասկէ առաջ հաղորդուած էր, օրջաններէն այս կարաւանին մաս կազմողներուն մօտաւոր նաւահանգիստ ձրի փոխադրութեան համար եղած դիմումը, պատկան նախարարութեան կողմէ ընդունուած ըլլալով, որոշուած է Փարրասի եւ Կորնթոսի ներգաղթողները Աթէնք, իսկ Սէրէզի եւ Տրամայինները Սելանիկ փոխադրել:

Հ. Մ. Ը. Մ.

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Պէյրութի մասնաճիւղի տարեկան ընդհանուր ժողովը տեղի պիտի ունենայ 10 Յուլիս կիրակի կէս օրէ առաջ ժամը 9,30ին, Միութեան ակումբին մէջ:

Բոլոր անդամներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։ Ներկաներու թիւը մեծամասնութիւն պիտի համարուի։

Օրակարգ.—

Ա.—Տեղեկատուութիւն եւ հաշուետուութիւն 1931-32 տարեշրջանի վարչութեան։

Բ.—Ընտրութիւն նոր շրջանի վարչութեան։

Գ.—Թելադրութիւններ յառաջիկայ գործունէութեան համար։

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՊԷՅՐՈՒԹԻ Մ. ՃԻՒՂԻ
ՏԵՂԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Յ. Գ. Առաջարկ կը բերուին որ դիւանի իւրաքանչիւր անդամը անջատաբար ընտրուի ընդհանուր ժողովին կողմէ:

Հ. Մ. Ը. Մ.
Յայտարարութիւն

«Հ.Մ.Ը.Մ.»ի Սիւրիոյ եւ Լիբանանի Շրջ. վարչութիւնը կը յայտարարէ թէ՝ իրենց հակակարգապահական եւ հակա«Հ.Մ.Ը.Մ.»ական արարքներուն համար Հալէպի Մասնաճիւղէն արտաքսուած են պրն. Վահան Թրփանճեան, Հայկ Մինասեան եւ Սարգիս Գաբրիէլեան՝ 10 Յունիս 932 ին:

26 Յունիս 932 — Սիւրիոյ եւ Լիբանանի Շրջ. Վարչութիւն

ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍ

Դակասիոսի Միացեալ Վարժարանի մանկապարտէզի և նախակրթարանի բաժիններուն ամավերջի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ Յուլիս 3, կիրակի օր կէսօրէ վերջ ժամը 2 | 30ին Թրամվայի ընկերութեան դիմաց Հատիքայի սրահին մէջ։

Մանկապարտէզի փոքրիկներուն պար ու երգերէն զատ Նախակրթարանի տղաք պիտի ունենան փոքրիկ ներկայացում մը Հայկական պար. համերգ եւ Հայերէն, Ֆրանսերէն, Արաբերէն արտասանութիւններ։ Մուտքը՝ 20 ս. գ.

Հոգաբարձութիւն Միաց. Վարժարանի

«ԱԶԴԱԿ»ի ՊԱՏՄՈՒԱԾՔ

ՊԱՀԱԿԸ

ՄԱՔՍԻՄ ԿՈՐՔԻ — Թրգմ. Օ. ԱՍԱՏՈՒՐ

Ինչպէս չարութը ջուրին մէջ, ան կը սահի սենեակին մէջ, կշռաւոր ցնցումներով. և մինչ իր ոտքերը բարդ գիկզակներ կը գծեն անշշուկ, ան կը դիտէ բոլորը, երջանիկ մարդու աչքերով։ Իր պարը գիւթիչ շնորհը ունի զերազանցօրէն, մինչդեռ զօզա Դապաստան ճչալով կը դարձդարձի իր շուրջ, զուարթ ու հրապուրիչ. Սթեփանին իր նոր մարմնի կշռաւոր շարժումներուն անասելի հմայքովը կը գերազանցէ զինք, գերիվեր չափով մը։ Անոր պարը կը գինովցընէ ներկաները։

Աֆրիգան Բէթրովսքի հրճուանքէն չիկացած կը գոռայ, կը սուլէ, գլուխը կը տարուբերէ և արցունքները կը կաթին աչքերէն։ Սարկաւագը նուագելէ կը դադրի, կը գրկապընդէ Սթեփանինը և խեղդուկ, կը կակազէ.

— Թիխո՛ն, ատիկա կրօնական է, աղանիա՛կս ամէն ինչ պիտի ներուի քեզի...

Մասլով կը դառնայ անոնց շուրջ և կ'աղաղակէ.

— Թիխո՛ն, ձօր մըն ես. ի՛նչ աղանդ, զգլխի՛չ։

Այս մարդիկը կէս դոյլ վօտքա են խմած, բայց նոր կ'զգան անոր թմբիրը և ինծի կը թուի թէ իրենց հարբեցումը առաջ կուգայ հաճոյքէն, անկեղծութենէն ու փոխադարձ մեծարանքէն։ Կիներն ալ հարբած են. անոնց աչքերը անյագաբար կը փայլին և վառ այտերը կը բոսորին. կը հովահարուին իրենց թաշկինակներով. գիւրագրգիռ ինչպէս մթին սխտոր մը մէջ երկարօրէն փակուած ձիեր, որոնք դուրս կուգան արձակ բակ մը, գարնանային օրուայ մը զգաջութեանը և լոյսին։ Լէօզա, բերանը կիսաբաց, հազիւ կը շնչէ և տամուկ աչքերով, չարաճճի կը դիտէ Սթեփանինը։ Իր աթոռին վրայ ճօճելով, կօշիկին ներբանները քարշ կուտախտակամածին։

Հովը կը սուլէ, կ'ոռնայ պատուհաններուն ետեւը կը մանէ վառարանի բուխերիկին մէջ. սպիտակ թեւեր պարոյթներ կը գծեն չիմբով ապակիներ։ Սթեփանին սրբելով քրտնաթոր դէմքը գունաւոր թաշկինակովը, թանձրացած ձայնով կ'ըսէ.

— Այս պարը ակնածանքս կ'ըսպասնեն «լաւ մարդոց» հանդէպ։

Բէթրովսքի կատաղի կերպով կը ծածկէ այս «լաւ մարդիկը», նախատինքի սեթեւեթ տարափի տակ։ Կիները կեղծաւորաբար կը ճչեն, ցուցադրելու համար իրենց զգօնանքը, մինչդեռ պիղծ բառերու չըմբռնելու հրումը, յաղթական կ'ապացուցանեն ուռա. լեզուի զմայլելի ճկունութիւնը։

Սարկաւագը կը վերսկսի նուագը և Բէթրովսքի, խիզախ ու մոլեգին կը պարէ մեծամեծ, խոր թոյլով ու աղաղակելով կարծես խորտակէր ու բզքտեր տեսական առարկան, որ զինքը կը ճնշէր։ Լէօզան ալ կը պարէ։ Մասլով յիմարի մը պէս խոլաբար կը ցատկոտէ։ Ասոնք ոտնահարումներ են, ռանոցներ, խայթող ճիչեր և փրթած չըշքզգեստներու ծանումներ։

Ոտքովը գետնահարելով, Բէթրովսքի կը պոռայ կատաղի ու վրէժխնդիր թոնով մը.

— Քա՛ջ — Դատապարտութիւն։

Ակռաները կը կճռէ։ Միթաղ չկայ այս մոլեգին զուարթութեան մէջ, և ոչ ալ թեթեւ հրճուանք մը թեւաւոր որ մարդը կը վերցնէ երկինք. գրեթէ կրօնական կատաղութիւնն է այս, որ կը յիշեցնէ խլիսթիներու հրապոյրը և Անդրկովկասի սէրվիշներուն պարը։ Մարմիններու այս յորձանքին մէջ կայ անզուսպ ուժգնութիւն մը, որու անվերջ խլրտումը ինծի, յուսալքումին մտահնայ կը թուի։

Բոլոր այս մարդիկը, իւրաքանչիւրը իր կարգին տաղանդ ունին, ձիրք մը, հոգեւագիւտօրէն զարհուրիչ։ Անոնք փոխադարձաբար կը գինովնան խելահեղ սէրէն երգին, պարին, կանացի մարմիններուն, յաղթական գեղէն շարժումին ու ձայնին։ Անոնց այս արարողութիւնը նման է վայրենիներու ծէսի մը։

Բէթրովսքի կ'արձակէ զիս պահակի պաշտօնէս, որովհետեւ դի կարենամ մասնակից ըլլալ այս ավանական կեանքին. որովհետեւ բազմաթիւ սիրուն երգեր գիտեմ։ Դէչ չեմ երգեր և կարող եմ առանց գինովնալու վօտքա արբենալ, ինչ որ անհաճոյ է ինծի ուրիշ առթիւ:

— Օ՛հ, Քէշքօ՛վ կը գոռայ։

Ան կը գոռայ նոյնիսկ երբ կինոյ մը հետ կը գրկապնդուի, կը մանէ անասունի պէս, որ իրեն կարիք մըն է։

Պառին կը կաթնի և կ'ըսկսի գործի։ Դիւամայն կ'ընդգծէ յուզիչ ու գեղեցիկ երգեր և ձայնս կը բարձրացնեմ, հեշտանքիս երկան բերել կախարդական սրտայայտութիւն մը և թաքուն զգացումներ։ Եւ թոյլ կուտամ նուաճուիլ, անհատնում թախիծին դիւթանքէն, որ մօտիկ է հոգւոյս ։ կը մխտէ թշնաբար, դատողութիւնս։

— Պարո՛ն, կ'աղերսէ սարկաւագը ինքնամփոփ, իր ձեռքը մատները կը կորսուին ալեխառն մազերու պատրոյգին ներքեւ։ Սթեփանին կը դիտէ զիս ընդարմութեամբ, և տենչանք մը կը թուի ունենալ։ Անհաճոյ սարսուռ մը կ'այլայլէ դիմագիծը։ Բէթրովսքի այնքան պինդ սեղմած է ակռաները, որ այտերը կը փքին ոռոգերներու պէս։ Եւ Մասլով, որ հանգչեցուցած է Դրապասովան իր ծունկերուն վըրայ, մօտեցած է գլխէն, և մազերը կը նայի գետին, հիւանդ շան մը պէս։

Չեմ գիտեր ինչ կ'ակնկալեմ այս մարդոցմէ, եթէ լիովին յափրացնէի անոնց հոգիները իմ երգերովս, նոյնը պիտի չըլլայ ին, և ես պիտի հասկնայի գիրենք։ Ահաւասիկ անոնք, որ զմայլանքով կը գրկեն ինծի ջերմօրէն։ Սարկաւագը կուլայ։

— Աւազա՛կ, կ'ըսէ Մասլով՝ գգուելով ձեռքերս յաքէ. Սթեփանին կը գրկէ ինծի.

— Քալէ՛, խմէ՛, հոգ չէ. կը գոռայ Բէթրովսքի։

Եւ Լէօզան թեւերը շարժելով կը յարէ.

— Սիրահարուած եմ իրեն. ո՜հ, կը յայտնեմ այս՝ բոլորիդ, սիրահարուած մինչեւ իսկ դողդոջելու և ուրախանալու տաբիճան։

Վայրկեան մը յետոյ անկուշտ, անոնք կը հարցափորձեն ուրիշ նիւթերու վերաբերեալ։

(3) (Շար.

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱԶԳ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ՄՏՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԹԻՒՐՔԻՈՅ ԹԵԿՆԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

Ժընեւ.— Ազգ. Դաշնակցութեան արտասովոր ժողովը իր Դշ.ի նիստին մէջ պիտի զբաղի, հաւանաբար, Թիւրքիոյ Ազգ. Դաշնակցութեան մէջ մտնալու խնդրով։

Կ. Պոլսէն կը հեռագրուի «Էլ Ահրամ»ի.

Կ. Պոլիս.— Անքարայէն հեռաձայնով կը հաղորդուի թէ Թիւրքիան պիտի ընդունի Ազգ. Դաշնակցութեան մէջ մտնալ, Թիւրքիոյ Արտաքին գործոց նախարին Ժընեւ այցելած միջոցին յայտնած վերապահումներու տակ։

Ժընեւ.— Դէպքերու ստացած դարձուածքը կ'ապացուցանէ թէ հակառակ սովիէթներու հետ գոյութիւն ունեցող յարաբերութեանց Իսմէթ Փաշայի Մոսկուայի այցելութեան ընթացքին ամրապնդուած ըլլալուն, Մուսթաֆա Քէմալ փաշա եւ զինուորական կուսակցութիւնը որոշած է շարունակել հաւասարակշռութիւնը պահել Արեւմուտքի եւ Արեւելքի մէջ։

Այսպէս, Թիւրքիոյ Ազգ. Դաշնակցութեան մէջ մուտքը հաւասարակշռութիւն մը կը կազմէ Ռուսիոյ հետ առաջ եկած վերջին մերձեցման տեսակէտով։

Թիւրքիոյ յարումը կը նկատուի իբրեւ բնական հետեւանք Յունաստանի հետ կնքուած բարեկամութեան ուխտին եւ Իտալիոյ հետ կնքուած գործակցութեան դաշինքին որոնք անցած են Ազգ. Դաշնակցութեան օրակարգին մէջ։ Ասիկա հետեւանքն է նաեւ Իրաքի մտնալուն՝ մուտքին Անքարայի մէջ առաջ բերած խոր տպաւորութեան։

Թրքական հանրապետութիւնը մուտք պիտի գործէ ուրեմն Ֆէյսալ թագաւորին երկրին հետ միաժամանակ եւ Ժընեւի մէջ տիրող տպաւորութիւնը այն է թէ անիկա Ժընեւի ժողովներուն մէջ պիտի պահանջէ Մերձաւոր եւ Միջին Արեւելքի պատգամաւորի դերը։

Ընդհանուր զգացումը այն է թէ Թուրքիոյ մուտքը պիտի փութացնէ հոգատարութեանց ռէժիմին բարեչրջումը եւ Սուրիոյ ձերբազատութիւնը, եւ մանաւանդ Եգիպտոսի յառաջիկայ ընդունելութիւնը։

ԿՐԿԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋ

ՊՐՆ. ՍԹԻՄՍԸՆ ԿԸ ՀԵՌԱԳՐԷ ՊՐՆ. ԲՕԼ ՊՕՆՔՈՒՐԻ

Փարիզ.— Այն հեռագիրը զոր պրն. Սթիմսըն ղրկեց պրն. Բօլ Պօնքուրի կրսէ մանաւանդ. «Ձեր փափաքը ունենալու ուսանելու ձեզ ուղղելու համար շնորհակալութեան խօսք մը ի պատասխան նախագահ Հուվըրի առաջարկութեանց ձեր խօսած այնքան փափկանկատ ճառին համար եւ ձեզ յայտնելու թէ ես որքան ջերմօրէն կը փափաքիմ խորհրդաժողովի աշխատանքներու յաջող լուծման մը յանգեցնելու համար երեկու պետութիւնակութեանց միասին քաջալերիչ նիգերուն մասին։»

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԾՐԱԳԻՐԸ

Լօզան.— Պրն. Ֆօն Պիւլովի յղացումը եղող եւ եւրոպական Դաշնակցութեան վերաբերեալ խոշոր ծրագիր մը հանրային ուշադրութիւնը պիտի գրաւէ մասնաւորապէս յառաջիկայ շաբթուն ընթացքին. կը կարծուի թէ պրն. Հէրիօ եւ պրն. Ֆօն Բաբէն սոյն ծրագրով զբաղած են իրենց տեսակցութեան միջոցին եւ թէ պրն. Մաքտօնալտ նպաստաւոր է այնպիսի գաղափարի մը։

Իտալական պատուիրակութիւնը արտայայտուեցաւ ի նպաստ պատերազմական պարտուց եւ հատուցումներու ջնջման։ Ռ. Գ.

Տ. Խ.— Մեր ընթերցողները կը յիշեն անշուշտ թէ հանգուցեալ Արիսթիտ Պրիան առաջին անգամն ըլլալով ներկայացուցած էր եւրոպական պետութեանց միջեւ Դաշնակցութիւն մը կազմելու վերաբերեալ ծրագիր մը։

ՓԱՐԻԶԻ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Փարիզ.— Պրն. Հէրիօ տեսակցեցաւ ծերակոյտի եւ երեսփ. ժողովի ելեւմտական եւ արտաքին գործոց յանձնախումբերուն նախագահներուն հետ՝ Ժընեւի եւ Լօզանի բանակցութեանց շուրջ։ Սոյն տեսակցութենէ վերջ, ծերակոյտի արտաքին գործոց յանձնախումբին նախագահ պրն. Պէրանժէ յայտարարեց թէ ինքը պրն. Հէրիօի հաղորդած է իր յանձնախումբին թելադրութիւնները պատերազմի պարտուց, հատուցումներու, սպառազինումներու սահմանափակումին եւ զեղչման խնդիրներուն մասին։

Պրն. Հէրիօ այցելութիւն տուաւ յետոյ պրն. Լըպռէնի որուն հետ տեսակցեցաւ այժմէութիւն ունեցող վերոյիշեալ խնդիրներու շուրջ։

ԶԻՆԱԹԱՓՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՀ. ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ

Ժընեւ.— Փոքր պետութիւնները հետեւելով երեք մեծերու յօրինակին տարու նակեցին իրենց մասնաւոր վինաքանութիւնները զինաթափութեան շուրջ, որոնց ընթացքին կրցան հաստատել թէ համաձայն են շատ մը կէտերու մասին։ Կը յուսացւի հետեւաբար, թէ զինաթափութեան խորհրդաժողովին ղեկավար կոմիտէն պիտի գումարուի Յուլիս 5ին եւ ընդհ. յանձնաժողովն ալ Յուլիս 7ին։ Ռ. Գ.

ՍԻԱՄԻ ՄԷՋ ԾԱԳԱԾ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋ

Պանկօք.— Թագաւորը ընդունեց առժամանակեայ կառավարութեան պայմանները եւ հաւանեցաւ նոր վարչութեան պետ ըլլալ։ Թագաւորին հաւանութիւնը խանդավառութեամբ դիմաւորուեցաւ ժողովուրդին կողմէ։ Ժողովրդային կուսակցութեան ղեկավարներ կը յայտարարեն թէ իրենք պիտի հիմնեն ժողովրդային կառավարութիւն մը ժողովուրդին համար, թագաւորին հաւանութեամբը։

Պանկօք.— Թագաւորը երբ որ ժամանեց հոս, խանդավառ ընդունելութեան մ'առարկայ դարձաւ։ Ամէն ինչ հանդարտ է, բայց արքայական պահանջները ազատ չպիտի արձակուին նոր կառավարութեան գործի ձեռնարկելէն առաջ։ Ռ.Գ.

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Պէրլին.— Պաւարիան ըմբոստացաւ գերմանական կայսրութեան դէմ եւ վճռականօրէն մերժեց բառնալ Նազիներու համազգեստ կրելուն համար դրուած արգելքը։ Վարչապետը ժողով մը գումարեց Տիէթի մէջ եւ հաղորդելով այս որոշումը յայտարարեց թէ պաւարիան կէս առ կէս պիտի յարգէ սահմանադրութեան եւ օրէնքի. եւ թէ անհրաժեշտ պահանջուած միջոցներուն պիտի դիմէ պաշտպանելու համար իր իրաւունքները եւ ապահովելու համար կարգապահութեան պահպանութիւնը եւ օրէնքին յարգումը Պաւարիոյ մէջ (բուռն ծափահարութիւններ)։ Ռ.Գ.

Միւնիխ.— 120 ձայնի վրայ եօթանասունը չորս ձայնով Պաւարիոյ Տիէթը վաւերացուց կառավարութեան նախաձեռնութիւնը Նազիներու համազգեստ կրելու մասին։

ՅԻՍՈՒՆ ՀԻԹԼԵՐԱԿԱՆՆԵՐ ԿԸ ՓՈՐՁԵՆ ԳՐԱՒԵԼ "ՖՕՐՎԻՐՑ",Ի ՏՊԱՐԱՆԸ

Պէրլին.— Համազգեստ կրող Նազիսթ Միլիցիային պատկանող յիսուն հոգինոց խումբ մը Պէրլինի մէջ փորձեց մտնել ընկերվարական «Ֆօրվէրց» թերթին տպարանը, հրազէնի հարուածներ արձակելով եւ վիրաւորելով երկու գրաշարներ։

Եւ մղուելով յարձակողները փողոցին մէջ տապալեցին թերթին պատկանող քամիոն մը եւ հրազէնի հարուածներ արձակեցին դուրսէն։

Ոստիկանութիւնը միջամտեց սակայն Նազիները յաջողեցան փախչիլ։

100,000 ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐ ՀԱՄԱԽՄԲՈՒԱԾ ԵՆ ՔԷՐՊԷԼԱՅԻ ՄԷՋ

Պաղտատէն կը հեռագրուի «Էլ Ահրամ»ի։

Պաղտատ.— 100,000 Շիիթ մահմետական ուխտաւորներ ժամանեցին Քէրպէլայի նուիրական քաղաքը ուր այսօրուընէ կ'ըսկսի մեծ հանդիսութիւններ տօնելու համար Հիւսէյնի մարգարէին գլխուն 1300 տարի առաջ Դամասկոսէն Քէրպէլա բերուիլը։

Բազում օրերէ ի վեր յատուկ կառախումբեր Քէրպէլա կը փոխադրեն ուխտաւորները եւ քաղաքին բնակիչները խոշոր գործեր ընելու վրայ են։

Տիրող սաստիկ տաքութիւնը (շուքին մէջ 115 Ֆահրէնհայթ աստիճան) արգելք չհանդիսանար ուխտաւորներուն կազմելու իրենց ծխական թափօրները եւ պարերը։

10,000 *մանուկներ ներկայ կ'ըլլան բացօդեայ պատարագի մը։*

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՐՕՆԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՏԻՄԱՆ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

ՆՄԱՆԸ ՉԻ ՏԵՍՆՈՒԱԾ ՑՈՅՑԵՐ ԵՒ ՊԱՏԻՒՆԵՐ

ՏԽՈՒՐ ՄԻՋԱԴԷՊ ՄԸ ԹՐԻՓՕԼԻԻ ՄԷՋ

Անցած կիրակի օր, Մարոնիներու պատրիարք Ամենապատիւ Արիսա Ս. Պըքէրքէն մեկնեցաւ Տիմանի ամառանոցը, անհախընթացօրէն ոգեւորութեան ցոյցերով եւ հանդէսներով։ Հարիւրաւոր ինքնաշարժներ կը հետեւէին պատրիարքին, որոնց մէջ կը նմարուէին զինուորականներ, պետական բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ եւ երեւելիներ։ Ն. Ամենապատուութիւնը նստած էր 2000 ոսկի արժող խիստ գեղեցիկ եւ եզական ինքնաշարժ մը, որ նուիրուած էր Լիբանանցի նշանաւոր հարուստ պ. Միշել Ապէտի կողմէ։ Ճէպէլի կառավարիչ Իզզէտտին պէյ Օմար նստած էր պատրիարքի աջ կողմը, իսկ անոր ինքնաշարժին երկու կողմերէն կ'ընթանային երկու զինակիր ժանտարմներ հեծած մոթոսիքլէթներու վրայ։ Առջեւէն զացող ինքնաշարժին մէջ նստած էր ժանտարմայի ընդհ. հրամանատար Շէյխ Խազին։

Ժամը 12.30ին պատրիարքն ու իր հետեւորդները հասան Զղարթա, ուր խանդավառ ընդունելութիւններ եւ ցոյցեր եղան։ Մէքր Պոլսօ Մուրաս ճառ մը խօսեցաւ։ Ծաղիկներ եւ պսակներ կը տեղային պատրիարքի ինքնաշարժին վրայ։

Զղարթէն մինչեւ Թրիփօլի, համբան, բոլոր գիւղացիները փողոցները թափուած էին եւ կեցցէներու աղաղակներով կը թնդացնէին ամէն կողմ։ Ամենամեծ ցոյցը վերապահուած էր Թրիփօլիին։ Հոն ալ խուռներամ բազմութիւն մը դիմաւորած էր պատրիարքը եւ ծաղիկներ կը տեղացնէր։ Այդ միջոցին բախում մը տեղի ունեցաւ կարգապահութեան հսկող ժանտարմներու եւ ժողովուրդի միջեւ որու միջոցին ժանտարմ մը՝ Իսմայիլ Եունուս վիրաւորուեցաւ դաշոյնի հարուածով։ Ուրիշ մէկ երկու հոգի եւս ստացան թեթեւ վէրքեր։

Թրիփօլի — Էհտին — Պշարէ — Հատուն — Տիման ժողովուրդը արտակարգ ցոյցեր բրաւ ի պատիւ Ամենապատիւ պատրիարքին։

ԳՈՂՈՒԹԵԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ ԿԸ ԲԱԶՄԱՆԱՆ

Պէյրութի Արվաս փողոցին մէջ, Սուգ Թավիլի մօտ, առջի գիշեր գողութիւն մը տեղի ունեցաւ։ Թօֆիգ Թաքշիի վաճառատան մէջէն, անծանօթներ վերցուցած են մաս մը դրամ եւ սուղ կերպասներ։

Վաճառատունը երկու դռներ ունի եւ պահակներ անպակաս են։ Զարմանալի կը թուի այդ պատճառով թէ՝ ինչպէ՞ս տեղի ունեցած է գողութիւնը եւ պահակը չէ նշմարած։

***

Քանի մը անծանօթ գողեր, դարձեալ առջի գիշեր Մուսթաֆա Քասսապի տունէն ներս մտնելով գողցան 200 ոսկի եւ կարգ մը հագուստեղէններ։

***

Էլ Թրապուլուսի պանդոկին մէջ գտնուող Իրաքցի Ռաֆէք Անիսէ երեկ առաւօտ բաղնիք գացած էր։ Վերադարձին տեսաւ որ դրամապանակը բռնած է, որուն մէջ կը գտնուէր 100 ռուպի, 192 սուրիական ոսկի։

Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկելով բանտարկած է կասկածները, սակայն անոնք կ'ուրանան։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՔԱԼՈՐԷԱ

Ֆրանսական պաքալորէայի քննութիւնները որ անցեալ երկուշաբթին սկըսեալ տեղի կ'ունենային տեղւոյս Արհեստներու եւ Արուեստներու վարժարանին մէջ վերջացան։

Թեկնածուները 250է աւելի են։

Դրաւոր քննութեան մէջ յաջողած են հետեւեալ հայերը։

ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԵԱՆ ՃԻՒՂ

Օր. Լիւսի Աւետիսեան, Պ. Պ. Երուանդ Դաւիթեան, Մելքոն Հազարապետեան, Պարգեւ Ստեփանեան։

ՄԱԹԵՄԱԹԻՔԻ ՃԻՒՂ

Պ. Պ. Լեւոն Պետրոսեան, Զաւէն Տամլամաճեան, Թ. Գարանեան։

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

(Ա. ՃԻՒՂ = ԼԱՏԻՆԵՐԷՆ)

Պ. Պ. Ստեփան Պիլէզիքճեան, Յովսէփ Շաթարեւեան, Յակոբ Շաթարեւեան, Օր. Նոլանթ Կիւլպէնկեան, Արսինէ Խաչատուրեան։

(Բ. ՃԻՒՂ = ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ)

Պ. Պ. Գարեգին Պուչաքճեան, Խաչատուր Պօյաճեան, Սարգիս Պօյաճեան, Սամիր Շաթարեւեան, Սամուէլ Ճանգըզեան, Նուպար Զաւէն Գասարճեան, Էտկար Գիրիշճեան, Պերճ Փէշթիմալճեան, Երուանդ Փիլիքեան, Հայկ Սեղրակեան, Հայկազ Թոփճեան, Արամ Թոսպաթ։

Բերանացի քննութիւններուն արդիւնքը եւս կը հաղորդենք ի մօտոյ։

Ն. Վ. Պ. ԲՕՆՍՕ ՎԱՂԸ ԿԸ ՄԵԿՆԻ ՖՐԱՆՍԱ «ՇԱՄՓՕԼԻՕՆ» ՇՈԳԵՆԱՒՈՎ

Կը կարծուէր որ Բարձր Գոմիսէր Ն. Վ. Պ. Բօնսօ Յուլիս 15ին պիտի մեկնի Ֆրանսա։ Վերջին օրերս նոյն իսկ ըսի բ-սաւ մը տարածուեցաւ, որուն համաձայն, իբր թէ Պ. Բօնսօ Ֆրանսա պիտի չի մեկնէր Ֆրանքօ — Սուրիական դաշնագիրը չվերջացուցած։ Կըսուէր թէ Պ. Բօնսօ իր հետ պիտի տանի դաշնագիրը եւ Փարիզէն վերջ Ժընեւ պիտի հանդիպի զայն Ազգերու Դաշնակցութեան հովանաւորութեան յանձնաժողովին ներկայացնելու համար։ Վերջապէս ընդհանուր կարծիքը այն էր որ դեռ այսքան մօտ չէր Ն. Վսեմութեան ճամբորդութիւնը։

Սակայն կ'երեւի անակնկալ պատճառներ պատահած են, որոնք ստիպած են Բ. Գոմիսէրը կանուխ մեկնելու, որովհետեւ Ն. Վսեմութիւնը, վաղը, «Շամփօլիօն»ով կը մեկնի Ֆրանսա, ընկերակցութեամբ Տիկին Բօնսօի, Պ. Թէրօի, Պ. Շովէլի, Քէլօնէլ Պօէի եւ Քաբիթէն Լօրասի։ Մինչեւ նոյն օգնեանով պիտի մեկնի նաեւ Զօրավար Կրան Րիւ, Արեւելեան բանակի հրամանատարը։ Զօր. Կրանրիւ այլեւս պիտի չի վերադառնայ, որովհետեւ իր տեղ ուրիշ զօրավար մը նշանակուած է։

Պ. Բօնսօի բացակայութեան միջոցին, ինչպէս գրած էինք, իր գործերը փոխանորդաբար պիտի վարէ Պ. Հէլլօ. իսկ Պ. Օպուառ պիտի վարէ ընդհ. քարտուղարութեան պաշտօնը։

Լիբանանի կառավարութեան պետ Ն. Վ. պ. Տէպպաս, երէկ մօտ երկու ժամ տեսակցեցաւ պ. Բօնսօին հետ, անոր մեկնումէն առաջ։

Պր. Բօնսօ Հոկտեմբերի կէսին պիտի վերադառնայ իր պաշտօնին։

ԱՆՆԱԽԱՏԵՍ ՅՂՈՒԹԵԱՆ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՄԱՐԶԱՀԱՆԴԷՍԸ

Կիրակի օր, 26 Յունիս կէսօրէ վերջ նոյն վարժարանի օրջաբակին մէջ տեղի ունեցաւ ամավերջի մարզահանդէսը, Հանդէսին կը նախագահէր Ամենապատիւ Արփիարեան Կաթողիկոս, եւ ներկաներու սահմանափակ բայց ընտրեալ դասակարգ մը կը օրջապատէին բակը։

Հանդէսը սկսաւ ճիշդ որոշեալ ժամուն, մարզիչ Օրիորդ Էմիլիի ղեկավարութեամբ եւ Օր. Շաքէ Գարագաշեանի դաշնակի ընկերակցութեամբ. գօլէնի բոլոր սանուհիները, մանկապարտէզէն մինչեւ բարձրագոյն կարգերը, յաջորդաբար մէթօտիք կերպով կատարեցին դասական եւ չափական մարզանքի զանազան ձեւեր եւ պատկերներ, որոնք շատ յաջող էին։ Վերոյիշեալ բոլոր մարզանքները ո՛չ միայն զուարճացուցին հանդիսատես ներկաները այլ անգամ մ'եւս եկան գործնականապէս փաստել Ֆիզիքական դաստիարակութեան տրուած կարեւորութիւնը յիշեալ վարժարանի մէջ։ Յայտագրի վերջին մարզումի ընթացքին աշակերտուհիները գրուեցին՝ Հ. Վ. (Հռիփսիմեանց վարժարան) ձեւ մը, որոնց առջին հայկական եռագոյնը պարզած էր Օրիորդ մը. Նոյն վիճակին մէջ երգեցին «Բամբ Որոտան»ը, որը յոտնկայս ունկնդրուեցաւ։

Պէտք մաղթենք եւ քեղադրենք որ այսպիսի հանդէսներ տեղի ունենան աւելի նոր յայտագրով եւ աւելի լայն օրջանակի մէջ։ ՆԵՐԿԱՅ ՄԸ

ՌՈՒԲԻՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Անցած կիրակի օր, կէսօրէ վերջ տեղի ունեցաւ Ռուբինեան վարժարանի ամավերջի հանդէսը։ Ուր օրջանաւարտներ եղան մանկապարտէզէ։

Այս տարի իր չորրորդ տարեշրջանը բոլորեց այս վարժարանը որ կառուցուած է Միջէյլ թաղի հայրենակիցներու զոհողութեանց շնորհիւ։ Նորակառոյց վարժարանի ենէքը գալիք տարի անբաւական պիտի ըլլայ, որովհետեւ այս թաղը հետզհետէ կը մեծնայ։ Թաղեցիները որոշած են եկեղեցւոյ վերնատան օժնութիւնը աւարտել շուտով եւ յառաջիկայ տարի զայն գործածել իբր վարժարան։

ԿԻՐԱԿԻԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ

Կիրակի օրուան Ազգային Գաւառական ժողովի ընտրութեան առթիւ տեղական թերթեր առանց բացառութեան ընդարձակ տեղեկութիւններ հրատարակած են։ «Լիսան Իւլ Հալ» մօտաւորապէս մէկ սիւնակի մէջ ամփոփած է ընտրութեան ամբողջ իրադարձութիւնները, համայնավարներու խանգարման փորձերը եւ ընտրութեան արդիւնքը։ «Էլ Ահրար» նըմանապէս յիշելէ վերջ ընտրութեան կանոնաւորութիւնն ու ընտրուողներու անունները, երկարօրէն կը նկարագրէ Ս. Խաչ վրանախաղաքին մէջ համայնավարներու կատարած փորձերը։ «Էլ Նիտա» «Էլ Պայրագ», «Էլ Րասըր» եւ «Էլ Թէհար» նմանապէս մանրամասնութեամբ կը նկարագրեն եւ բոլոր թերթերն ալ կը հրատարակեն ընտրուողներու անունները։

ԾԻՐ. ՄԱՐԻ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ ՊՐ. ԳԱՌՆԻԿ ԳՈՒՐՅՈՒՄՃԵԱՆ

Ամուսնացեալք

26 Յունիս 1932 Նիկոսիա

ՄԷԹՐ ԷՄԻԼ ԷՏՏԷԻ ԵՒ Պ. ՏԻՒԲԷՆԻ ՄԻՋԱԴԷՊԸ

Ինչպէս գրած էինք, երէկ արդարութեան պալատին մէջ չէին տեսնուէր փաստաբաններու բազմութիւնները։ Միայն երկու բացառութեամբ, բոլոր փաստաբաններն ալ գործադուլի որոշման համակերպած էին։ Բացառութիւն կազմող փաստաբաններն էին Մէքր Նուն եւ Շարլ Ամուն։ Ֆրանսացի փաստաբաններն անգամ կը մասնակցէին գործադուլին։ Բազմաթիւ դատեր յետաձգուեցան ուրիշ օրուան։

Պ. Տիւբէնի նախագահած դատավարութեանց չմասնակցելու որոշումը կը գործադրեն փաստաբանները։ Սակայն, պ. Տիւբէն, այսօր կը մեկնի Ֆրանսա արձակուրդով։ Հաւանական կը նկատուի որ ան չի վերադառնայ։

Բ Ո Ղ Ո Ք ՍԱՌՈՅՑԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

Պէյրութի մէջ գտնուող սառոյցի գործարանատէրերը, ինչպէս անցեալ եւ նախորդ տարիներ, այս տարի եւս համաձայնութիւն գոյացուցած են բարձրացնելու համար սառոյցի գիները։

Այս որոշման դէմ բողոք բարձրացուցած են բազմաթիւ տեղացիներ եւ սառոյց ծախող խանութպաններ, որոնք կ'ստիպուին սուղ գներով գնելու։ Տեղական թերթեր եւս արձագանգը կըլլան այդ չարաշահութեան։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Մամըլթէյնի Ազգ. Բուժարանի Վարչութիւնս յանուն հիւանդանոցի հիւծախտաւորներուն կը փութայ հրապարակաւ իր խորին շնորհակալութիւնները յայտնել Տ. Տօքթ. Հրանդ Զաղլասեանի որ անձնուիրաբար 5 ամիս հիւանդանոցս այցելեց ու դարմանեց հիւծախտաւորները գուրգուրոտ հոգածութեամբ եւ հմտութեամբ։

Ի դիմաց Մամըլթէյնի Ազգ. Բուժարանի Խնամակալութեան

Նախագահ՝ ԵՂԻՇԷ ԱՐՔԵՊՍԿ. ԿԱՐՕԵԱՆ

Ատենապետ՝ Յ. Ա. ԵԷՆԻԳՕՄՇԵԱՆ

Ատենադպիր՝ Տ. Ա. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ

29 Յ Ո Ւ Ն Ի Ս 1932

	Ս. Դ.
Եգիպտ. թղթադրմ.	471
Անգլիկն. »	459
Տօլար »	127
Թրքական »	59
Պանք Օթթոման	135
Իտալական Լիր 100	645
Յունական Տրախմի 100	90
Անգլ. ոսկի	606
Ֆրանս. »	482
Օսման. »	550
Արծաթ մէճիտ	23
Գրէտի Ֆոնս. Ա. Ֆք.	521
» » Բ. »	281
» » Գ. »	274

Սէֆէրեան եղբարք Րիւ Ֆոշ

Թէլէֆօն՝ հ-19

— 64 —

իր ըսեր.

— Կը ցաւիմ, Մի Լէյտի, որ քեզի ըսին հիմայ այդ տխուր իրականութիւնը. սակայն դուն քաջ եղիր. գիտես որ քանի անգամներ հայրիկիդ վրայ այս տեսակ քրիզներ եկած են, նորէն այդ տեսակ քրիզ մըն է, կը յուսամ որ մինչեւ հասնիլս հայրիկդ հանգստացած կ'ըլլայ.

— Ինծի հետ չպի՞տի գաք.

— Իհարկէ պիտի գամ, ձեզ առանձին չեմ կրնար ձգել.

Եւ խկոյն կառք նստեցաւ Քարլայլ։ Իզապէլ կառքին մէջ շարունակ «հայրիկս, հայրիկս», կը պոռար։ Ապարանք հասնելնուն պէս Միսիս Մէսօն դէմերնին ելաւ սալօնի մէջ։ Իզապէլ հարցուց անոր.

— Հայրս ի՞նչպէս է, կրնա՞մ սենեակը մտնել.

Միսիս Մէսօն լուռ մնաց, Լօրտը հանգիստ էր. անզգայ կը պառկէր։ Իզապէլ մտաւ հօրը սենեակը, սակայն զգալով տեսաւ որ հօրը դիմագիծը մեռելի մը դիմագծին պէս դեղնած էր։ Նուաղ բժիշկին դառնալով ըսաւ.

— Նուտ ըսէք, ի՞նչպէս է հայրս. ինչո՞ւ գոյնը այդպէս է, ես կեանքիս մէջ այս տեսակ գոյն տեսած չեմ.

Բժիշկը պատասխանեց.

— Շատ ցաւ քաշեց Մի Լէյտի. գոյնը այդ ցաւերուն արդիւնքն է։

Քարլայլն ալ ներս մտած ըլլալով Լօրտի գիմագիծը տեսաւ եւ հասկցաւ անոր վիճակը։ Վայրկեանները ժամերու պէս կանցնէին, վերջը Լօմպօրօյէն ալ երեք բժիշկներ գալով հիւանդին սիրտը, թոքերը եւ մարմնին միւս մասերը քննելով ցած ձայնով մը մօտեցին.

— 61 —

Որովհետեւ իրիկունը նուագահանդէս երթալու կարելիութիւն չէր մնար։ Լօրտը հասկցաւ Իզապէլի յուզումը եւ զայն քովը կանչելով ըսաւ. «աղջիկս, դուն հոս մնալով ինծի օգուտ մը չես ունենար. լուր տուր Միսիս Տօսէյին որ քեզ տանի»։

Շատ ուրախացաւ Իզապէլ եւ իր բոլոր զոհարեղէններով զարդարուելով մեկնեցաւ նուագահանդէս.

Պարպարան ալ չի զրկուեցաւ նուագահանդէսէն։ Հօրը հետ միասին գացին Քարլայլին բնակարանը եւ անկէ միատեղ ճամբայ ելան։ Ճամբան Պարպարա Քարլայլին քովէն կը քալէր եւ տեւականօրէն Իզապէլի մասին հարցումներ կ'ընէր։ Քարլայլ սակայն միշտ գովեստով եւ հիացումով կը խօսէր Իզապէլի մասին եւ անոր գեղեցկութիւնը, ձայնին քաղցրութիւնը եւ ներբութիւնները կը բացատրէր։ Պարպարա Քարլայլի այս պատասխանները լսելով կը յուզուէր, կը չարչարուէր ինքն իր մէջ բայց յայտնի չէր ըներ։

Հասան վերջապէս նուագահանդէսի սրահը, Պարպարա իր հօրը եւ Գօրնելիայի հետ միասին նստան աթոռներուն վրայ։ Իսկ Քարլայլ դրան մօտ ոտքի մնաց։ Քիչ վերջ Միսիս Տիւսէնի երկու աղջիկներուն ընկերակցութեամբ Իզապէլն ալ հասաւ եւ բազմութեան մէջէն անցնելով առաջին շարքի վրայ պատրաստուած մասնաւոր աթոռներու վրայ նստաւ։

Ներկայ բազմութեան ակնարկը սեւեռուած էր Լէյտի Իզապէլի վրայ։ Օրիորդը իր գեղեցկատեսիլ կազմով, մետաքսէ սուղ հագուստներով, երկայն եւ սեւ մազերով եւ եզական արդուզարդով ու զոհարեղէններով բոլորին աչքերը կը շլացնէր։ Իսկ անոր ընկերացող աղջիկները նմանապէս մետաքսներ հագած էին, սակայն Իզապէլ անոնց մէջ ծաղիկի մը պէս կը փայլէր։

Նուագահանդէսը բաւական երկար տեւեց եւ վերջա-

ԳՐԱՍԷՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՍՏԱՑՈՒԱԾ ՆՈՐ ԵՒ ԸՆՏԻՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«ՆՈՐ ՕՐ» ԳՐԱՏՈՒՆԷՆ

Յեղափոխականի Մտքեր, Ք. Միքայէլեան	10 Ֆր.
Խենթ եւ Ջալլալէդդին, Րաֆֆի	25
Հ. Հ. Ծագումն ու զարգացումը, Ալ. Խատիսեան	40
Գարնանային, Վ. Շուշանեան	40
Իմ Գիրքը, Ա. Ահարոնեան	20
Թափառաշրջիկները, Ռէն	15
Վանի Հերոսամարտը, Օն. Մխիթարեան	20
Խաչագողի Յիշատակարանը, Րաֆֆի	25
Աղքատին Պատիւը,	25
Ամիրային Աղջիկը, Ե. Սրմաքէշխանլեան	25
Պէնճուր	30
Քամելիազարդ կինը	18
Դերասանուհին, Լ. Շանթ	8
Միացեալ եւ Անկախ Հայաստան	6
Դարձ, Լ. Շանթ	8
Բժիշկին գրքէն փրցուած էջեր, Ռ. Սեւակ	10
Մեր Պատասխանը Յ. Քաջազնունիի, Ա. Չիլինկիրեան	8
Անուշ, Յ. Թումանեան	5
Խորհուրդներու Մեհեանը, Յ. Օշական	13
Որդիների Պայքարը Հայրերի Դէմ, Գ. Նժդեհ	10
Թուրքերը եւ Մենք, Նեմեսիս	10
Կարմիր Ժամուց, Ռ. Արփիարեան	8
Վոսփորի Գաղտնիքը	30
Թէոֆանօ	25
Ալպօմ (հէքեաթներու), Շ. Նարդունի	5
Դէպի երկիր, Է. Ակնունի	15

Դիմել՝ Գրավաճառ Պ. ՀՐԱՆԴ Յ. ԱԳԱՃԵԱՆԻ, B. P. 879 BEYROUTH

ՏՕԳԹ. Հ. ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ

(ՀԱԼԷՊ)

Նախկին բժիշկ Միջազգային Զինուորական հիւանդանոցներու եւ մասնագէտ ներքին եւ մանկանց հիւանդութիւններու

արագ, արմատական, խղճամիտ դարմանում:

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր ժամը 8—12 եւ 2—6 իր դարմանատան մէջ, Հալէպ Նէյյալ թաղ, Թրամվայի ընկերութեան կայարան, թիւ 7

Բշ. եւ Ուրբաթ օրեր աղքատաց ձրի

ՊԱՆԴՈԿ ԼԻՒՔՍ

ԶԱՀԼԷ

Հայկական ամենաշքեղագոյն պանդոկը «ԼԻՒՔՍ»ն է Զահլէի մէջ, ծաղկաւէտ պարտէզով,

ԽԻՍՏ ՕԴԱՍՈՒՆ ՍԵՆԵԱԿՆԵՐ ՈՐ ԿԸ ԲՆԱԿԱՆԱՆ 1. 2. 3. 4. ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐԷ

1. ՀԱՄԵՂ ՃԱՇ, ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ԱՆԹԵՐԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ.
2. ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ՉԱՓԱՒՈՐ.
3. ՏՈՒՆ ՓՆՏՌՈՂՆԵՐՈՒՆ ԱՄԷՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.

Տէր եւ Տնօրէն՝ Գ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ

ԳԱԲՐԻԷԼ Թ. ԹԷՐԶԵԱՆ

(ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ)

Հիմնուած 1921 ին Պոլիս-Բերա

Խիստ դիւրամատչելի պայմաններով կը կատարէ ամէն կարգի ելեքտրական լոյսի զետեղումներ (Intsallation) ինչպէս նաեւ մոթօր եւ սթանսոններ:

Վաճառատունս կ'ունենայ նաեւ բոլոր ելեքտրագործիքներու նորոգութիւններ: Մասնաւոր սպասարկութիւն բնակարաններու ելեքտր-նորոգման: Վաճառատուն Philips եւ Lux ելեքտր. լամբերու եւ ամէն տեսակ ելեքտրական պիտոյքներու:

Վճարման դիւրութիւններ.

Հասցէ — Վ. Ուզունեանի գրասուն կից Պուրճ. B. P. 491

ՊԱՆԴՈԿ ԱՀԱՐՈՆ ՊԻԹԻԱՍ

ՀԻՒՍԻՒՍԱՅԻՆ ՍՈՒՐԻՈՅ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՄԱՌԱՆՈՑՆԵՐԷՆ ՃԷՊԷԼ ՄՈՒՍԱՅԻ ՊԻԹԻԱՍ ԳԻՒՂԻՆ ՄԷՋ

Նորակառոյց եւ գեղեցիկ շէնք. արդիական կերպով կահաւորուած սենեակներ. ընդարձակ սրահ, բաղնիք, եւրոպական եւ արեւելեան կերակուրներ

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ

ԲԱՑ Է 1932 ՅՈՒԼԻՍ 1ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

Իր աննման տեսարաններով, առատ ջրերով և առողջարար կլիմայով ծանօթ ՊԻԹԻԱՍ գիւղը այս տարի օժտուած է գիւղագնացութեան համար անհրաժեշտ եղող բոլոր յարմարութիւններով:

Ճամբաները նորոգուած են, գիւղին մէջ հաստատուած է Թղթատարական ամենօրեայ սպասարկութիւն ինչպէս նաև թէլէֆօն և հեռագիր:

Պիթիասը ունեցաւ նաև իր առաջնակարգ պանդոկը, ուր այցելողները պիտի գտնեն Սուրիոյ և Լիբանանի լաւագոյն ամառանոցներուն յատուկ բոլոր յարմարութիւններն ու հանգստաւէտութիւնները:

Տէր և Տնօրէն ԱՀԱՐՈՆ ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

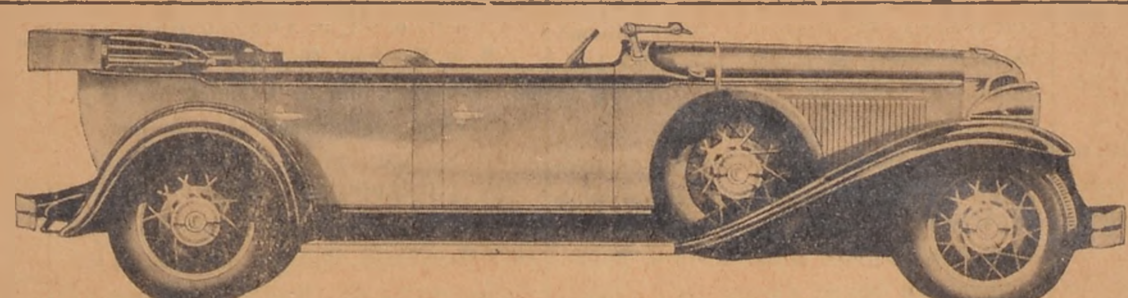

ԳՐԱՅՍԼԵՐ

աշխարհահռչակ ինքնաշարժները որոնք 6-8 սիլինտր ունին,

ԱՄԵՆԱՏՈԿՈՒՆ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ՄԱՐՔԱՆԵՐՆ ԵՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎՐԱՅ ԵՒ

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ:

ԳՐԱՅՍԼԵՐ ինքնաշարժներու մասնաւոր յատկութիւններն են՝ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆ, ՉԱՓՍՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՆԳՍՏԱՒԷՏՈՒԹԻՒՆ.

Վճարման դիւրութիւններ կը տրուին.

ԳՐԱՅՍԼԵՐ օթօներու բոլոր կտորները պատրաստ կը գտնուին մեր վաճառատուներուն մէջ:

Լիբանանի, Սուրիոյ և Իրաքի ընդհանուր ներկայացուցչութիւն՝

NAAYEM MOTOR IMPORT Co. BEYROUTH B. P. 869. TÉL. 32—29

Հիւս. Սուրիոյ ներկայացուցիչներ՝ Գ. և Մ. ԱԶԻՐԵԱՆ, B. P. 202, Հալէպ

ՍԹԱՆՏԱՐՏ կօշիկները միշտ ամենաշքեղ, ամենադիմացկուն, ամենաաժան եւ ամենագեղեցիկներն են.

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ՆԱՃԱՐ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՏՔԹ. Բ. ԳՈՒԼԱԳԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ՝ ՆԵՐՔԻՆ, ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒՆԱԴՍԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

Կը դարմանէ գիտական ամենավերջին միջոցներով, թոքերու, ստամոքսի, աղիքներու լեարդի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները: Հին եւ նոր ջերմախտութիւնը իր բոլոր բարդութիւններով, ինչպէս նաեւ ֆրանկախտ եւ մորթային հիւանդութիւնները:

Արագ, արմատական եւ բարեխիղճ դարմանում:

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, բացի կիրակիէ, իր նախկին դարմանատան մէջ. ժամը 8—12 եւ 2—6ու մասնաւոր ժամադրութեամբ.

Երեքշաբթի օրերը, ժամը 2—5 վկայեալ ԱՂՔԱՏՆԵՐՈՒ ՁՐԻ

Ժօրժ Հաւաթէ փողոց՝ թիւ 8

ՏՕՔԹ. ԳԷՈՐԳ ԿԷՐԿԷՐԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat (մրցանակի) Interne եւ այժմ ուսուցիչ ՍԱԼՕՆԻԿԻ թէք ֆրանսական հիւանդանոցի ԱԶՔԻ, ՔԻԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳԼԽՈՒ հիւանդութիւններու բաժնին:

Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 2—6

իր գլինիքին մէջ rue de Damas, No. 15

Հիւանդները ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուտքի ռաբօրով:

Աղքատ հիւանդներու ձրի դարմանում, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատան մէջ:

Կարի եւ Ձեւագիտութեան Դասընթացք

ՏԻԿԻՆ ՄԱՌԻ ԵՐԱՄԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԴԵՐՁԱԿՈՒՀԻ

ԲԱՐԻԶԷՆ ԵՒ ՎԱՇԻՆԿԹՕՆԷՆ

Կարի եւ ձեւագիտութեան մասնագիտուհի, Տիկին Մառի Երամեան կը վերադառնայ իր արհեստանոցը, Մեծ Սէրայի դիմացը Նօ. 78 տան երկրորդ յարկը:

Երեք ամսուան միջոցին կը սորվեցնէ ամենավերջին նորաձեւութեամբ, կար եւ ձեւագիտութիւն իր բոլոր բարդութիւններով եւ արդիական միջոցներով, Droit-fils մեթոտով: Իր աշակերտուհիները կ'օժտէ Բարիզի աշխարհածանօթ Académie Daydou վկայականով:

Տոկուն շինուած
Վայելուչ տեսք
Հնչուն եւ բնական ձայն
Ահա յատկանիշներ՝

ՈՐՈՆՑՄՈՎ ԿԸ ՉԱՏՈՐՈՇՈՒԻՆ

ԱՓՕԼԼՕ ՖՈՆՈՆԵՐԸ

Հրապարակի վրայ գտնուող բոլոր մարքաներու հետ կը մրցին Ափօլլօ ֆօնօները: Մանաւանդ վերջին նոր մոտէլները, որոնք հասած են արդէն, անգերազանցելի են իրենց տոկունութեամբ, վայելչութեամբ և մատչելի գիներով:

APOLLO GRAMOPHONE Co. L[td]

(of London)

ԱՓՕԼԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐԸ !!!

Կատարեալ համոզում գոյացնելու համար անգամ մը այցելեցէք

MAISON APOLLO, Rue de la Poste, BEYROUTH

Փորձագէտ եւ Բժիշկ՝ ամէն ձեւի, անվինելի որակ եւ առաւելութիւններ գիւրամատչելի գին, վճարումի դիւրութիւն:

Ընդհ. ներկայացուցիչ՝ Սուրիոյ, Պաղեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Կիպրոսի,— ԳՈՒՐԳԷՆ ՍԻՆԱՆԵԱՆ

KOURKEN SINANIAN, Boîte Postale 642, BEYROUTH (Syrie)

— 62 —

...ւորութեան մօտ, մինչեւ ծունկը մետաքս գուլպայ հագած և գլուխը ծաղիկներով զարդարուած մարդ դուռներէն վեր ելլելով բազմութիւնը կը հ... կուզէր ներս մտնել, մէկը փնտռելու պատրուակով: Այս մարդը Լօրտի սպասաւորներէն մէկն էր. երբ ներս մտաւ և աչքին Քարլայլը հանդիպեցաւ, ան ըսաւ.

— Կը ներէք պարոն, կրնայի՞ք ըսել թէ տիրուհի օրիորդս ո՞ւր կը նստի.

Քարլայլ գլուխով նշան ընելով ըսաւ.

— Միւս ծայրը, նուագախումբին քով.

Սպասաւորը նայելով այդ ուղղութեամբ, ինքնիրեն կ'ըսէր.

— Ինչպէ՞ս երթալու է հոն, չեմ գիտեր. սրահը լեցուած է. Մի Լօրտը մէկէն շատ գէշ վիճակ մը ստացաւ. կը վախցուի որ մեռնի.

Քարլայլ լսեց անոր մըլտալը և չի կրցաւ ինքզինքը զսպել. յանկարծ նետուեցաւ: Սպասաւորը շարունակեց.

— Պարոն, Լօրտի աղականներուն սիրտ չի դիմանար. Ուէսթլինէն Տօքթ. Ուէյնրայթ և ուրիշ բժիշկ մը եկան, Լինպօրային ալ լուր ղրկուեցաւ, վայրկեան կորսնցնելու չգար, Լէյտի Իզապէլը պէտք է հոն հասցնենք քարատրոփ եկանք որ շուտ հասնինք:

Քարլայլ իրարանցման մատնուած ըսաւ.

— Դուն հոս կեցիր, ես հիմայ կը բերեմ Լէյտի Իզապէլը.

Քարլայլ ժողովուրդի մէջէն, երկայն հասակովը ըսկսաւ ճամբայ բանալ յառաջանալու համար Լէյտի Իզապէլի մօտ: Ժողովուրդը կը զարմանար թէ՝ նուագի ամենաքաղցր եղանակը երգուած միջոցին Քարլայլ ո՞ւր կերթար: Վերջապէս ան հասաւ Իզապէլի մօտ: Իզապէլ տեսնելուն պէս Քարլայլը ըսաւ անոր.

— Կարծեցի որ այս իրիկուն քովս կուգաս ինծի հետ

— 63 —

տեսակցելու համար. ինչպէ՞ս, նստելու տեղ մը չէ՞.

— Այո, շատ լաւ և կատարեալ է, բայց հայրդ հանգիստ չէ եղեր, կառք ղրկած է, ձեզ կուզէ, թոյլ տուէք որ ձեզ տանիմ.

— Անհանգի՞ստ է. չէ, գիտեմ, խեղճ հայրս կը վախնայ որ հիւանդ կ'ըլլամ և կանուխ երթալուս համար կառք ղրկած է. շնորհակալ եմ Մր. Քարլայլ, մինչեւ վերջ կուզեմ մնալ հոս.

— Ոչ, այդպէս չէ օրիորդ, Լօրտը ծանրացած է.

— Շատ լաւ, ուրեմն թող այս եղանակը լրանայ երթանք.

— Լաւ կ'ըլլայ որ առանց ժամանակ կորսնցնելու ճամբայ ելլէք.

— Շատ լաւ.

Ան ոտքի ելաւ ու ձեռքը Քարլայլի թեւերուն անցընելով սկսաւ բազմութեան մէջէն դուրս ելնել: Բոլոր աչքերը տնկուած էին անոնց վրայ. բայց ոչ մէկ աչք Պարպարայի չափ անհանգստութեամբ և յուզումով կը նայէր: Պարպարա չի կրցաւ զսպել լռութիւնը և Միս Գօրնելիային դառնալով ըսաւ. «Եղբայրս ո՞ւր կ'երթան»: Գօրնելիա պատասխանեց.

— Ի՞նչ գիտնամ թէ՝ ո՞ւր կը տանի. Պարպարա, ի՞նչ կ'ըլլաս այս իրիկուն, հոս գալէդ իվեր գլխ հանգիստ չես ձգեր, հոս նուա՞գ լսելու եկանք թէ ոչ քեզ լսելու.

— Լէյտի Իզապէլ վար իջաւ և կառք նստելու ատեն հարցուց սպասաւորին.

— Ինչպէ՞ս է հօրս վիճակը.

— Գէշ է Մի Լէյտի, սոսկալի աղաղակներ կ'արձակէ, բայց կը կարծուի որ դեռ մինչեւ առաւօտ կրնայ ապրիլ.

Իզապէլ վայրկեանապէս ընկճեցաւ և Քարլայլի թեւերը բռնելով պոռաց.

— Ա՜հ, Մր. Քարլայլ, ինչո՞ւ ինծի առաջուընէ չէ-

ՕԳՆԷ ԴՈՒՆ ՔԵԶԻ եւ ԱՍՏՂԸ ՔՈՒՔԻ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ

(L'ETOILE du FOYER)

Առեւտրական և երկրագործական մոզովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրնք.

որ կրնայ 3.000,000,000 ֆրնքի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումով:

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Սրբեւեան պետութեանց

Սամօյ Օթէլի շէնք, Պուրճ, Պէյրութ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

Աւանդի պայմանագրութիւնք

ՕԺԻՏ

Գրաշխաւորեալ տոկոս 6°/₀: Ամէն զուտ մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն:

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխառութիւնք՝

վճարելի 10—15—20 տարիէն. որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնա՛ վճարել:

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի: Մինչև 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւող 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ:

Ամէն թղթակցութիւն ուղղել՝ B. P. 821, Beyrouth